

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
May 23, 1996

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXVI Kaina 50 ct.

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, GEGUŽĖ - MAY 23, 1996

Nr. 101

Lietuvos diplomatai gavo „svarstytiną“ Latvijos pasiūlymą dėl jūros sienos

Vilnius, gegužės 21 d. (AGEP) – Latvijos delegacija derybose su Lietuva pateikė „svarstytiną“ pasiūlymą dėl teritorinės jūros, sako lietuvių derybininkai. Pirmadienį Vilniuje vykusioje eilinėje jūros sienos derybų sesijoje Lietuvos diplomatai apibūdina kaip sėkmingą, nes po jo galima tikėtis suartėjant šalių pozicijoms dėl teritorinės jūros, o vėliau – ir ekonominės zonos. „Iki šiol svarstytinų, realių pasiūlymų jie dar nebuvo pateikę“, sakė vienas Lietuvos derybininkų korespondentui. Latvijos pasiūlymo detalės nekomentuojamos.

Vienos dienos derybininkų susitikimui Vilniuje vadovavo Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos sekretorius Rimantas Sidlauskas ir Latvijos užsienio

reikalų valstybės ministras Juris Sinka.

Derybininkai išsiskyrė, nesutarę dėl konkretios naujos derybų sesijos datos, nes pasirodė, kad Latvijos prezidento rinkimams gali ją supainioti. Tačiau tikėtina, kad jis įvyks Rygoje už dviejų trijų savaičių.

Derybos buvo įstrigusios iki šių metų pradžios po komplikacijų praėjusį rudenį, kai Latvijos vyriausybė pasirašė su trečiųjų šalių kompanijomis sutartis dėl naftos žvalgybos ginčijamoje Baltijos jūros zonoje. Nepaisant Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos neigiamo vertinimo, Latvijos vyriausybė balandžio 30 d. pritarė sutartį su užsienio kompanijomis ratifikavimui Seime.

Inovacinis Bankas bus suvalstybtintas

Vilnius, gegužės 21 d. (AGEP) – Vyriausybė nutarė suvalstybinti Lietuvos Akcinį Inovacinį Banką (LAIB), palikdama galimybę vėliau sujungti jį su kitu banku arba privatizuoti. Tai reiškia, jog 100% LAIB akcijų dabar priklausys valstybei. Antradienį neeiliniame vyriausybės posėdyje pritarta įstatymo projektai, kuriais nustato šio banko perorganizavimo tvarką. Įstatymo projektas bus teikiamas Seimui.

Jei Seimo sprendimai bus priimti greitai, bankas bus suvalstybtintas iki liepos 1 dienos. Ministras pirmininkas Mindaugas Stankevičius spaudos konferencijoje antradienį sakė, jog formuojant naują LAIB kapitalą, galės būti panaudotos ne tik valstybės, bet ir indėlininkų bei kitų kreditorių lėšos.

Kapitalas bus formuojamas, išleidžiant vyriausybės vertybinius popierius. Mainais į juos LAIB blogos paskolos bus perduotos Turto valdybai įmonei.

Preliminariais skaičiavimais, banko atgavinimo išlaidos per penkerius ir daugiau metų gali siekti iki 0,5 milijardų litų. Tačiau, kaip sakė finansų ministras Algimantas Krizinauskas, tai nėra galutinis skaičius, nes dalį lėšų planuojama susigrąžinti iš suteiktų paskolų.

Lietuvos Banko valdybos pirmininkas Reinoldijus Šarkinas toje pat spaudos konferencijoje

sakė, jog LAIB paruošto verslo plano vyriausybė net nesvarstė. Planas siūle, gaivinant banką, panaudoti valstybines lėšas, tik per valstybines įmones ir panašiai. R. Šarkinas teigė, jog Vertybinių popierių komisijoje įregistruota nauja LAIB akcijų emisija turės būti sustabdyta. Vyriausybės ir Lietuvos Banko vadovai abejoja, kad dabar atsirastų investuotojų, norinčių nusipirkti šį banką. Tačiau R. Šarkinas BNS korespondentui sakė, jog tokių pirkėjų galėtų vėliau atsirasti užsienyje. Japonų finansinė korporacija „Nomura“ sutinka iki šių metų pabaigos paruošti banką privatizavimui. Šarkinas teigė nemąs, kad LAIB dar kelis metus bus valstybinis.

Su visais LAIB indėlininkais vyriausybė ketina visiškai atsiskaityti. Kaip nutarta anksčiau, laisvai disponuoti savo lėšomis indėlininkai galės nuo lapkričio 1 d., tačiau šis sprendimas dar gali būti pakoreguotas, sakė finansų ministras A. Krizinauskas. Su indėlininkais bus sudaromos sutartys dėl laipsniško jų lėšų „atšildymo“.

Vyriausybės patvirtintas įstatymo projektas taip pat numato iki birželio 10 d. atšaukti Lietimpeks banko moratoriumą, jei jis įvykdys jam keliamus reikalavimus. Kitu atveju Lietimpeks taip pat bus suvalstybtintas.

Parengtas smulkaus ir vidutinio verslo įstatymo projektas

Vilnius, gegužės 16 d. (Elta) – Ekonomikos ministerijos kolegijoje gegužės 16 d. buvo svarstomas Smulkaus ir vidutinio verslo įstatymo projektas. Pagal Europos Sąjungos PHARE smulkaus verslo plėtros projektą šalyje sukurti šeši konsultaciniai verslo centrai, kurie konkrečiai paramą suteikė maždaug dviem tūkstantams Lietuvos smulkių verslininkų. Tačiau, anot Ekonomikos ministerijos įmonių ekonomikos departamento direktoriaus Juozo Jokšo, nepaisant šios ir kai kurių kitų provalaisčių, smulkus ir vidutinis verslas susiduria su daugeliu sunkumų ir problemų. Jo nuomone, reika-

lai pagerės, priėmus smulkaus ir vidutinio verslo įstatymą. Pastaraisiais metais didžiausios kliūtys verslui plėtoti, pasak verslininkų, buvo apyvartinio kapitalo trūkumas (40,8%), finansinės sistemos nesklaidumas (37,6%) ir prekių bei paslaugų rinkos dydis (36,7%). Verslininkai tikisi didesnės pagalbos ir vyriausybės.

Rimta kliūtis verslo plėtrai yra nusikaltamumas. Kilus bankininkystės krizei, padidėjo verslininkų finansinė rizika. Verslo plėtrai įtakos turi importo ir eksporto taisyklių kaita, mokesčių sistemos nepakankamumas, mano įstatymo projekto rengėjai.

Reikalaujama, kad komunistai atsakytų už okupacijos represijas

Vilnius, gegužės 21 d. (AGEP) – Konferencijos „Moterys kaltina“ dalyviai smerkia okupantų režimą ir reikalauja istorinio teisingumo. Pirmadienį vykusioje konferencijoje priėmė rezoliuciją, kuri reikalauja „istorinio teisingumo, įvardijant tautos genocidą ir represijas organizavusius ir vykdyčius asmenis, iškeliant jiems bylas, kokiame šalyje jie bebūtų“.

Rašte teigiama, jog valdančioji LDDP partija skelbia, jog ji nevykdė žiauriausios tautos istorijoje fizinio ir dvasinio genocido. „Bet ji, išskyrus nevykdomus pažadus, nieko nepadarė, kad iš tikrųjų atsiribotų nuo Lietuvos Komunistų Partijos nusikaltimų, tūkstančių žmonių žudynių, persekiojimų ir tremimų“.

Rezoliucija sako, jog „veidmainingai skelbiant santarvės idėjas, Lietuvos laisvės gynėjai, politiniai kaliniai ir tremtiniai,

savo krauju iškovojo tautos laisvę, nustumti ir visuomenės pakraščius, pasmerkti skurdui, naikinama jų aukos Tėvynei atmintis“.

Konferencijos dalyviai kaltina ir smerkia komunistinį okupantų režimą už lietuvių tautos

genocidą ir kreipiasi į visus dorus žmones su prašymu drąsiai liudyti apie komunistų nusikaltimus Lietuvoje. Paryžiuje yra sudaryta komisija tarptautiniam komunizmo teismui, pradėta rinkti medžiaga, patvirtinanti komunistų nusikaltimus „Lietuva turi daug ką pasakyti, o ši konferencija – paliudijimas apie komunistų nusikaltimus Lietuvoje“, sakoma rezoliucijoje.

Lietuva neranda pinigų skolai už dujas sumokėti

Vilnius, gegužės 17 d. (AGEP) – Nepaisant Rusijos Gazprom bendrovės grėšinių, Lietuva iki šiol nepateikė skolų už dujas mokėjimo tvarkaraščio. Lietuvos 32,7 milijonų JAV dolerių skola šią savaitę sumažinta tik 2 milijonais dolerių.

Lietuvos Dujų bendrovės generalinis direktorius Kęstutis Šumacheris tikisi, kad ši suma padės „šiek tiek laimėti laiko“ ir kad Gazprom kol kas neįvykdys savo pažadų padidinti dujų

kainą. Pateikti skolų mokėjimo tvarkaraštį buvo susitarta iki gegužės 1 dienos. Praėjusią savaitę Gazprom pagrasino padidinti Lietuvai dujų kainą iki 78 dolerių už 1,000 kubinių metrų. Dabar dujos perkamos už mažesnę kainą.

Energetikos ministras Saulius Kutas, kuris nuolat telefonu palaiko ryšį su Gazprom vadovais, buvo pažadėjęs pateikti jiems grafiką šią savaitę. Tačiau dokumento dar nėra, nes finansų ministerija teigia neturinti pinigų skolai grąžinti.

K. Šumacheris korespondentui sakė, jog problema sprendimo nebegalima ilgiau tęsti. Pirmadienį šis klausimas ir bendros energetikų problemos bus aptariamos specialiaje pasitarime pas prezidentą Algirdą Brazauską.

Iki spalio 1 dienos Lietuva tiesiai Gazprom bendrovei turi grąžinti apie 16 milijonų dolerių. Likusi suma turi būti su-

JAV Kongresas nori plėsti NATO, paliekant Baltijos šalis

Vilnius, gegužės 22 d. (AGEP) – Vilniaus diplomatai dar kartą pabrėžė, kad trokštamas NATO plėtimas į Rytus neturi vykti dalies su Europos Sąjunga asociuotųjų šalių saugumo sąskaita. „Lietuva turi pradėti prisijungimą prie NATO kartu su Lenkija, kitaip mūsų saugumas gali sumažėti, net destabilizuotis santykiai su Rusija“, BNS žinių korespondentui pasakė aukštas Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos pareigūnas, komentuodamas JAV Atstovų rūmų respublikonų pasisakymą už dalies Vidurio Europos šalių nedelsiamą priėmimą į NATO, kitų narystę nukeliant į neapibrėžtą ateitį.

Baltijos šalys kartu eis į NATO

Ryga, gegužės 22 d. (AGEP) – Baltijos Asamblėja rengia bendrą argumentų sistemą deryboms dėl NATO plėtimosi. Baltijos Asamblėjos pirmininkas Ivars Kezbers antradienį spaudos konferencijoje po asamblėjos prezidiumo posėdžio sakė, kad Latvija, Lietuva ir Estija priėmė politinį sprendimą stoti į NATO, bet iki šiol kiekviena šalis atskirai mėgino surasti savo kelią derybose su NATO vadovybe.

Baltijos Asamblėjos prezidiumo nuomone, kad įstojimo procesai vyktų vienu metu, būtina parengti bendrą taktiką. „Baltijos šalys yra vienoje geopolitinėje erdvėje, todėl apie įstojimą į NATO būtina kalbėti visoms kartu“, sakė I. Kezbers.

Asamblėjos prezidiumas taip pat nusprendė parengti bendrą koncepciją, kaip sustiprinti rytinę Baltijos šalių sieną ir pamažu atsikvėsti sienų tarp pačių Baltijos šalių.

Akredituotas ambasadorius Brazilijoje

Vilnius, gegužės 21 d. (BNS) – Praėjusią savaitę Lietuvos ambasadorius Venezuelai, Kolumbijai, Argentinai ir Brazilijai Vytautas Dambraiva įteikė skiriamuosius raštus Brazilijos prezidentui Fernandui Henrique Cardoso.

Po dokumentų įteikimo ceremonijos įvykusiame pokalbyje prezidentas prisiminė sėkmingą Lietuvos prezidento Algirdo Brazausko vizitą į Braziliją šiemet. Jis taip pat domėjosi Lietuvos padėtimi ir užtikrino asmeniškai remsiąs Lietuvos ekonomikos atkūrimą.

mokėta Lietuvos statybininkams, remontuojantiems Gazprom pastatą Maskvoje.

Atstovų rūmų respublikonų politikos komitetas pareiškė, jog Vakarų gynybine sąjunga privalo nedelsiant priimti Lenkiją, Vengriją ir Čekiją. Baltijos šalys ir kitos buvusios Varšuvos pakto valstybės turėtų būti priimtoms „kaip įmanoma anksčiau“, sakoma antradienį paskelbtame komiteto pareiškime.

Pasak dokumento, „šių šalių palikimas už NATO ribų ne tik atskirtų jas nuo demokratiškos tautų bendrijos, bet ir sukurtų saugumo vakuumą Europos širdyje“. „Tai neišvengiamai sukeltų nestabilumą, ar dar blogiau – nesugebėjimas pasinaudoti mūsų pergale šaltajame kare gali lemti Varšuvos pakto atkūrimą“, perspėja Atstovų rūmų respublikonų politinio komiteto pareiškimas.

Tačiau, kaip pastebi Vilniaus diplomatai, nestabilumą bei saugumo vakuumą gali sukurti ir dabartinių pretendencijų į NATO išskyrimas, dalį jų paliekant neapibrėžtoje padėtyje.

Būtinybę pradėti prisijungimo prie NATO procesą tuo pat metu kaip ir Lenkija, Lietuva grindžia ir tuo, jog abi šalys dėl Rusijos Karaliaučiaus srities kaimynystės sudaro „specifinį geopolitinį vienietą“. Jie perspėja: „Skirtingas Lietuvos ir Lenkijos traktavimas turėtų nepageidautinai pasekmių šiam regionui“.

Respublikonų pareiškimas bus perduotas svarstyti Atstovų rūmams ir Senatui, tačiau, pasak informuotų šaltinių, ne anksčiau, nei Rusijoje įvyks prezidento rinkimai. Respublikonai tokiu būdu nori išvengti kaltinimų, kad jų siūlymai išprovokavo neigiamus rinkimų rezultatus.

Mirė leidėjas Juozas Kapočius

Gegužės 22 d. rytą Cape Cod, Massachusetts, mirė spaustuvinkas, lietuvių Enciklopedijos leidėjas Juozas Kapočius. Gimęs 1907 m. Antatilių kaime, Ukmergės apskrityje ir ten baigęs gimnaziją, įstojo į Aukščesniąją Technikos mokyklą Kaune. 1927 m. išvyko į Urugvajų ir ten baigė spaustuvinkų mokyklą. 1933 m. grįžęs į Lietuvą dirbo „Ryto“ spaustuvėje Klaipėdoje, kur įvedė pirmąją Lietuvoje monotipo rinkimo mašiną. Dirbo spaustuvės vedėju Šiauliuose, Kaune ir Vilniuje, kur taip pat įvedė įvairios naujausios technikos, pirmosios Lietuvoje. 1944 m. pasitraukęs į Vokietiją, Detmolede leido „Skautų aidą“ ir „Saulutę“. 1949 m. atvykęs į JAV, tęsė spaustuvės darbą, kur 1953 m. Bostone įrengė savo spaustuvę ir pradėjo leisti lietuvių Enciklopediją kartu su kitais leidiniais, ju tarpe žymiausi – „Meškiukas Rudnisiukas“, šeši tomai Vinco Krėvės raštų, keturi tomai Broniaus Kvilio „Mūsų Lietuva“, šeši tomai Enciklopedija Lituanica. Daug metų veikė JAV Lietuvių Bendruomenės taryboje. 1995 m. rudenį apdovanotas DLK Gedimino ordinu.

KALENDORIUS

Gegužės 23 d.: Deziderijus, Andriejus, Merkurius, Gertautas. 1946 m. mirė aušrininkas, Mažosios Lietuvos Patriarchas Martynas Jankus.

Gegužės 24 d.: Vincentas, Joana, Zuzana, Gina.

Lietuvos Kariuomenės šventės minėjime, 1995 m. lapkričio 26 d. Bostone, po apdovanojimo iškilmių šnekučiuojantis Lietuvos gen. konsulas dr. Petras Anusas ir DLK Gedimino ordinu apdovanotas lietuvių Enciklopedijos leidėjas Juozas Kapočius.

Nuotr. Alf. Petručio

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

„KOVO“ JAUNIAI GRĮŽO LAIMĖTOJAI

Šiaurės Amerikos Lietuvių 46-tosios Sporto pirmenybėse, š.m. gegužės 17-19 d. vykusiose Wheaton, IL, Detroito sporto klubo „Kovas“, krepšinininkų jaunių A komanda laimėjo pirmą vietą. Komandos treneris Edvardas Sventickas. „Kovo“ vyrų krepšinio komanda išsikojo ketvirtą vietą. Komandos treneris Antanas Racka. Pirmą vietą laimėjo Čikagos „Lituanica“. Vyrų B grupėje, detroitiečiai laimėjo III vietą. Komandos treneris Viktoras Mėmenas.

„AMERIKOS LIETUVIŲ BALSO“ TRANSLIACIJOS

„Amerikos Lietuvių balso“ radijo klubo vedama radijo valandėlė, nuo š.m. gegužės 27 d. bus transliuojama iš naujos stoties — WNZK AM banga 690 sekmdienio rytais nuo 8 iki 9 val.

ČIKAGOJE PALAIDOTAS K. ČIUŽELIS

Gegužės 22 d., Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Čikagoje, buvo palaidotas a.a. Kostas Čiuželis, 94 m. amžiaus. Apeigas pravedė Šv. Antano parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas. Kūnas buvo atvežtas iš Detroito, kur velionis gegužės 17 d. mirė savo namuose. Šv. Mišios už velionį gegužės 20 d. buvo aukojamos Šv. Antano bažnyčioje. Mišių metu giedojo Šv. Antano parapijos choras, vadovaujamas muz. Stasio Šližio. Velionis buvo šio choro ilgmetis rėmėjas, priklausio tautininkams, St. Butkaus Šaulių kuopai, BALFo 76-tam skyriui ir Šv. Antano parapijai. Detroitiečiai gyveno 46 metus. Paliko giminaitę Josephine Janulaitis ir globėjus Elena ir Vincą Žebertavičius, kurie rūpinosi velionio laidotuviomis. Laidotuves ir atsisveikinimą pravedė laidotuvių direktorė Yolanda Zaparackienė. Atsisveikinimo metu St. Butkaus Šaulių kuopos nariai dalyvavo su savo vėliava. Šaulių vardu atsisveikinimo žodį tarė Šaulių CV išsivijoje vadas Mykolas Abarius.

ŠV. ANTANO ATLAIDAI

Šv. Antano parapijos globėjo šv. Antano šventė — atlaidai bus švenčiami sekmdienį, birželio 9-tą dieną. Šv. Mišių metu giedos parapijos choras, vadovaujamas muz. Stasio Šližio. Po Mišių parapijos salėje bus galima pasivaikinti namų gamybos patiekalais. Bus ir gausių laimikų laimėjimai. Klebonas kun. Alfonsas Babonas kviečia visus atsilankyti.

VASAROS SEZONO ATIDARYMAS „PILĖNUOSE“

Gausūs būrys šaulių, jų draugų ir bičiulių, sekmdienį, gegužės 19 d., susirinko „Pilėnuose“ stovyklavietėje, arti Manchester miestelio, smagiai praleisti saulėtą popietę pavasario gamtoje ir oficialiai atidaryti stovyklavietę vasaros sezonui. Atsilankiusieji vaistinosi lietuviškais maisto patiekalais ir maloniai pabendravo. Šeiminkavo moterų vadovė Onutė Selenienė. Muzika visus linksmino Alfonsas Rimba. Buvo ir gausių laimikų traukimai. Bilietus platino Lidiya Mingelienė ir Regina Juškaitė. Švėturiečių vadas Mykolas Abarius pasveikino kapelioną kun. Alfonsą Baboną ir visus dalyvius, padėkojo visiems

už gausų atsilankymą, už pinigines aukas ir dovanas laimėjimams, už skanų maistą — Onutė Selenienei, sesėms šaukėms, dvi dienas dirbusioms prie maisto gaminimo. Visi linksminosi, vaistinosi ir džiaugėsi savo laimėjimais. Atrodė, kad dalyviai nuotaikingai tarp draugų praleido sekmdienio popietę. Iki pasimatymo kitose gegužinėse — „Pilėnuose!“

KRIUKŲ ŠV. LAURYNŲ BAŽNYČIOS ATSTATYMAS

Kriukų Lietuvoje, Šv. Lauryno parapijos klebonas kun. S. Venskauškas kreipėsi į Šv. Antano parapijiečius ir Detroito visuomenę prašydamas pagalbos atstatyti audros sugriautą bažnyčią. Aukų vajus buvo pradėtas sekmdienį, balandžio 28 d. Iki šiol buvo surinkta daugiau negu 1,100 dol. Esame dėkingi už aukotojų dosnumą, bet tokiu svarbiu projektui reikia ir toliau paramos. Vajus bus dar tęsiamas. Aukos bus siunčiamos per BALFą ir aukotojai galės gauti BALFo pakvitatimą. Aukos bus galima nurašyti nuo federalinių mokesčių. Aukos galima įteikti Vladui Staškui ir Reginei Juškaitė, prie Šv. Antano bažnyčios, arba siųsti paštu — Vladas Staškus, 10037 Hazelton, Redford, MI 48239, čekius rašant — BALFas.

Regina Juškaitė

BOSTON, MA

LIETUVIŠKOJI VIRTUVĖ BOSTONE

Po įvairių sutrikimų ir nesėkmių vel pradėjo veikti „Lietuviškoji virtuvė“ (Lithuanian Kitchen), Lietuvių Piliečių draugijos patalpose, 368 W. Broadway, So. Bostone, tel. 268-1055. Virtuvė aptarnauja lietuviškas šeimininkes, vadovaujant Č. Kiliuliui. Virtuvė veikia savaitgaliais nuo vidurdienio — 12 val. iki 8 val. vakaro.

Malonus ir greitas patarnavimas, skanus lietuviškas maistas — cepelinai, kugelis, sriuba, dešros su kopūstais, silkės ir lietuviška ruginė duona, kava ir saldumynai ir daug kitokių įvairenybių. Galima nusipirkti lietuviškų sūrių, duonos ir pagaminto maisto išsinešimui į namus. Šalia virtuvės veikia baras. Patiekalų sąrašai keičiami kas savaitgalį.

Viskas daroma svečių patogumui norint išlaikyti klubą ir su juo susijusią lietuvišką veiklą. Lietuvių Piliečių draugijos patalpos yra visos lietuviškos veiklos centras ir jų išlaikymas svarbus tolimesnei mūsų veiklai. Tikimasi, kad gera valgykla patrauks daugiau žmonių ir prisidės prie patalpų išlaikymo. Visi kviečiami užėiti ir pasi-

vaistinti lietuviškais patiekalais, kurių niekur kitur Bostone nerastite.

k.n.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS IR E. VASYLIŪNIENĖS PAGERBIMAS

Lietuvių Moterų federacijos Bostono klubas gegužės 5 d. suruošė tradicinį Motinos dienos minėjimą. Šv. Mišias aukojė ir pamokslą pasakė klebonas kun. A. Kontautas. Jam asistavo kunigas jėzuitas Vytautas Sadauskas iš Lietuvos, dejas, netrukus pasirodė grįžti. Mišių metu giedojo sol. Benediktas Povilavičius, vargonais grojant prof. Jeronimui Kačinskui, ir parapijos choras, vadovaujamas prof. J. Kačinko.

Po šv. Mišių, salėje po bažnyčia, vyko Motinos dienos minėjimas. Kadangi dalyviai, esantys, buvo gerokai išalkę, buvo leista pirmą pasivaikinti prie LMK narių skoningai paruošto vaisių stalo. Visiems pasivaikinus, pavaduodama sergancią klubo pirmininkę E. Vasyliūniene, minėjimą pradėjo energinga klubo valdybos narė Irena Ulpaitė, pakviesdama prof. J. Kačinską ir sol. B. Povilavičių atlikti koncertinę dalį. Prof. J. Kačinskui akompanuojant sol. B. Povilavičius padainavo Miko Petrausko „Tykiai, tykiai Nemunelis teka“... ir Germonto ariją iš operos „La Traviata“ (G. Verdi). Ben Povilavičius aukšto lygio balsas, dramatiškas atlikimas ir arijos žodžiai: „Palikai tėvų namus“... jaudinančiai žavėjo klausytojus ir buvo padėtas entuziastiški plojimai.

Po koncerto kalbėjo Irena Ulpaitė: „Graziausiam pavasarį gegužės mėnesyje prisimename gyvas ir mirusias motinas ir LMK nares, kurios palikė retiną mūsų eiles“. Visų atsisveikinimo buvo pagerbtos senesniai mirusios narės R. Petronienė ir A. Gustaitienė. Po to I. Ulpaitė paskaitė Prano Lemberto eilėraštį „Motina“. Eilėraščio kilnūs žodžiai ir mintis iškėlė Motinos aukštą pašaukimą žemei, visiems priminė jų motinas.

Kadangi minėjime labai pasigedome pirmininkės Elenos Vasyliūniene, tebesigydančios ligoninėje, nutarta ją pagerbti. Tarsi, kad geriau paminėti asmenis kol jie dar gyvi, I. Ulpaitė paskaitė žinias iš E. Vasyliūniene gyvenimo.

Elena Jonušaitė-Vasyliūniene gimė 1913 metais Rusijoje, Odesoje. Pedagogė. 1932 m. baigė gimnaziją Kaune ir 5 metus lankė konservatoriją, taip pat studijavo VDU humanitarinių mokslų fakultete. 1942 metais gavo dipl. pedagogės diploma. 1937-39 laborante psichoteknikos institute, vėliau sekretore pedagoginio patarimo punkte. Lektoriuo vaikų darželių vedėjų kursuose ir Montessori kursuose. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1945-50 dėstė Dilingeno lietuvių gimnazijoje. 1950-54 gyveno Kolumbijoje. JAV daly-

Detroito lietuvių skautijos 45 m. veiklos sukaktuvinėje sueigoje, š.m. gegužės 5 d., i skautininkų ratą įžodžiai palydima v.s. Dalia Orentaitė-Lukasiewicz. Palydovės — kairėje — buv. pirmoji „Gabijos“ tunto tuntininkė v.s. Kunigunda Kodatienė, dešinėje — dabartinė tuntininkė s. Gailė Dėdinienė.

vauja visuomeninėje veikloje. Nuo 1977 metų yra Lietuvių Moterų federacijos Bostono skyriaus pirmininkė. Augindama šeimą ir dirbdama vakarais lankė Harvardo universitetą, taip pat studijavo meną. Kas metai Cambridge, viešojoje bibliotekoje suruošia savo paveikslų parodą, ten pat organizuodavo ir Vasario 16-tos minėjimus, bendradarbiavo spaudoje Lietuvoje, o taip pat ir Amerikoje. Elena Vasyliūniene yra žmona iškilus smuikininko a.a. Izidoriaus Vasyliūno. Moterų klubas nuosirdžiai sveikina savo pirmininkę už jos gausią visuomeninę veiklą ir linki greičiau atgauti jėgas ir sugrįžti į mūsų tarpą. Baigusi pranešimą, I. Ulpaitė kvietė klausytojus pasižiūrėti į ant stalų sudėtas LMK veiklos nuotraukas.

Elenos Vasyliūniene atliekami darbai yra reikšmingas įnašas visuomenei ir lietuvių tautai. Kas gali apsaityti kiek ji yra praturtėjusi LMK narių (daugumoje pensininkų) gyvenimą, suteikdama progą išlaikyti jos, arba „kvietę prelegentų, paskaitas, po to taip reikalingų pabėgimui pasiūlymus aktualiomis temomis ir dar visoms karš pasivaikinti. E. Vasyliūniene yra šviesi asmenybė, gerio ir grožio puoselėtoja ne vien visuomenėje, bet ir talentą išreiškianti paveikslais drobėje. Mėgėjimui baigiantis klausytojai susilaukė dar vieno koncerto, kai iš Lietuvos atvykusios, Bostone besisvečiuojančios, dainininkė Aldona Lukoševičiūtė ir su ja pianistė Saulė Eidukonytė pralinksmino klausytojus. A. Lukoševičiūtė išpuilingai padainavo jos pačios kompozicijos ariją „Ave Marija“ ir dainą „Amerikos vaikams“. Jai akompanavo pianistė Saulė Eidukonytė.

Po minėjimo Irena Ulpaitė LMK padėkojo klebonui kun. A. Kontautui už šv. Mišias, kompozitoriui prof. Jeronimui Kačinskui ir dainininkui Benediktui Povilavičiui už aukšto lygio koncertą. Dėkojo LMK narėms aukojusioms ir prisidėjusioms prie vaisių stalo paruošimo, ypač dėkojo ir įteikė gelii

nuolatinei vaišių talkininkei O. Merkienei ir klubo korespondentei V. Vaitjurgienei; įteikta žydioti azalija jai suteiktė malonų netikėtumą. Minėjimas praėjo pakilia ir šilta nuotaika.

Val. Vaitjurgienė

Lietuvos Vyčių veikla

LIETUVOS VYČIŲ AMERIKOS VIDURIO RAJONO PAVASARINIS SUVAŽIAVIMAS IR KĖGLIAVIMO TURNYRAS

Š.m. gegužės 17-19 d. Lietuvos Vyčių 25 kuopa, veikianti Cleveland, Ohio, prie Dievo Motinos parapijos, globėjo Lietuvos Vyčių Amerikos Vidurio rajono suvažiavimą ir kėgliaavimo turnyrą. Suvažiavime dalyvavo 38 vyčiai iš 5 kuopų — Pensylvanijos, Ohio ir Michigan valstijų.

Gegužės 17 d., penktadienį, vyko susipažinimo vakaras „Travelodge“ viešbutyje, Mentor, Ohio. Priėmimo dalyvavo gražus būrelis svečių ir vietinių vyčių.

Gegužės 18 d., šeštadienį, vyko posėdis. Prieš posėdį, Amerikos Vidurio rajono dvasios vadas kun. Gediminas Kijauskas sukalbėjo maldą, prisiminė neseniai mirusį rajono išdininką Tomą Bruzga, suvažiavimo dalyviams linkėjo smagios viešnagės Clevelande. 25 kuopos pirmininkas Richard Marks

LOS ANGELES

REALI PINIGINĖ PAGALBA LIETUVAI

Pernykščio rudens Los Angeles BALFo skyriaus vajus susilaukė puikių vaisių. Tai rodo, kad mūsų jausmai artimui nežuvo. Piniginio vajaus metu suaukoti 9,500 doleriai buvo persiųsti BALFo centrui.

Aukotojų tarpe buvo Alfonsa Pažiūrienė, anksčiau savo mirusio vyro atminimui auksuosi 3,000 dol. Dosnumu neatsiliko losangeliečiai Julius ir Adelė Balsiai BALFui paaukojo 2,000 dol., iš kurių 1,000 dol. paskyrė Tremtinių grįžimo fondui ir 1,000 dol. Lietuvos Laisvės kovų sąjūdžiui — buvusį partizanų šaltai. Šis A. ir J. Balsių paskyrimas aukų reikalingiems rodo jų supratimą tikros artimo meilės. Šios jų aukos š.m. kovo mėnesį buvo nugabentos į Lietuvą ir įteiktos Tremtinių grįžimo fondo pirmininkui Vytautui Cinauskui ir Lietuvos Laisvės kovų sąjūdžio pirmininkui Jonui Čeponiui. Julijui ir Adelei Balsiams priklauso visų lietuvių padėka už šią prasmingą paramą, teikiančią pagalbą jos reikalingiems žmonėms tėvynėje.

Vytautas Šeštokas

• 1945 m. birželio 26 d. penkiasdešimt pasaulio valstybių pasirašė Jungtinių Tautų chartą San Francisko mieste, Kalifornijoje.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitatimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, pažymima, iki kada yra užsimokėję.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.000	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausias redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorius Ignas Budrys
Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priimančios, gavus prašymą ką nors skelbti.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuodžiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasiikyti kopiją.

sveikino visus atvykusius vyčius ir linkėjo sėkms kėgliaavimo turnyre. Amerikos Vidurio rajono pirmininkė Lillian Petravičiūtė vadovavo susirinkimui. Vyko valdybos narių pranešimai, kuopų veiklos pranešimai ir ateities darbų svarstymai.

Uždarymo posėdžio maldą sukalbėjo pirmininkė Lillian Petravičiūtė. Buvo sugiedotas Lietuvos Vyčių himnas.

Po pietų vyko kėgliaavimo turnyras, kuriame dalyvavo 40 kėgliautojų. Pirmą ir antrą vietas laimėjo Lietuvos Vyčių 102 kuopa, veikianti Detroito. Trečią vietą laimėjo 25 kuopa iš Clevelando. Vyrų grupės individualią pirmą vietą laimėjo George Jaykovic iš Detroito 102 kuopos. Moterų tarpe pirmą vietą laimėjo Dail Oberaitis iš Clevelando 25 kuopos.

Vakare vyko pabendravimas ir madų paroda Dievo Motinos parapijos salėje. Susirinko daugiau negu 50 vyčių ir jų draugai. Po skanių užkandžių kun. Gediminas Kijauskas pravedė dalyvių bendrą dainavimą.

Sekmdienį, gegužės 19d., 10 v.r. iškilmingos šv. Mišios su vėliavų įnešimu buvo auko-

Regina Juškaitė

Lietuviška virtuvė Bostone, Lietuvių Amerikos Piliečių namuose. Iš k. — Onutė Mileikienė, Č. Kiliulis ir Onutė Radomskienė.

Nuotr. L. Kulbėnės

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3608 W. 95 St., Tel. (708) 422-6161
Valandos pagal susitarimą

Pirm. 3 v.p. — 7 v.v. antr. 12:30 — 3 v.p.p.
treč. uždaryta, ketv. 1 — 3 v.p.p.
penkt. ir šešt. 9 v.r. — 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-0000 arba (312) 495-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS IR ŽAIZDAS IR
ISSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 888-6161
Valandos pagal susitarimą

Tel. konsult. ir butas: (708) 662-4166
DR. P. KISIELAUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 80th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v.v.
Išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

EUGENE C. DECKER, D.D.S., P.C.
4447 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyt. su Northwestern un-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už
prieinamą kainą. Pacientai priimami
absoliučiai punktuškai. Susitarimai
(rašb. angliskai) tel. 708-422-6266

SURENDER LAL, M.D.
Specialybė — Vidaus ligos
7722 S. Kedzie, Chicago, IL 60652
Tel. 312-434-2123
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave., Chicago, IL 60652

LINAS SIDRYS, M.D.
Oftalmologas/Akių Chirurgas
9630 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-0622
4148 W. 63rd St.
312-735-7700

Cardiac Diagnostics, Ltd.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700

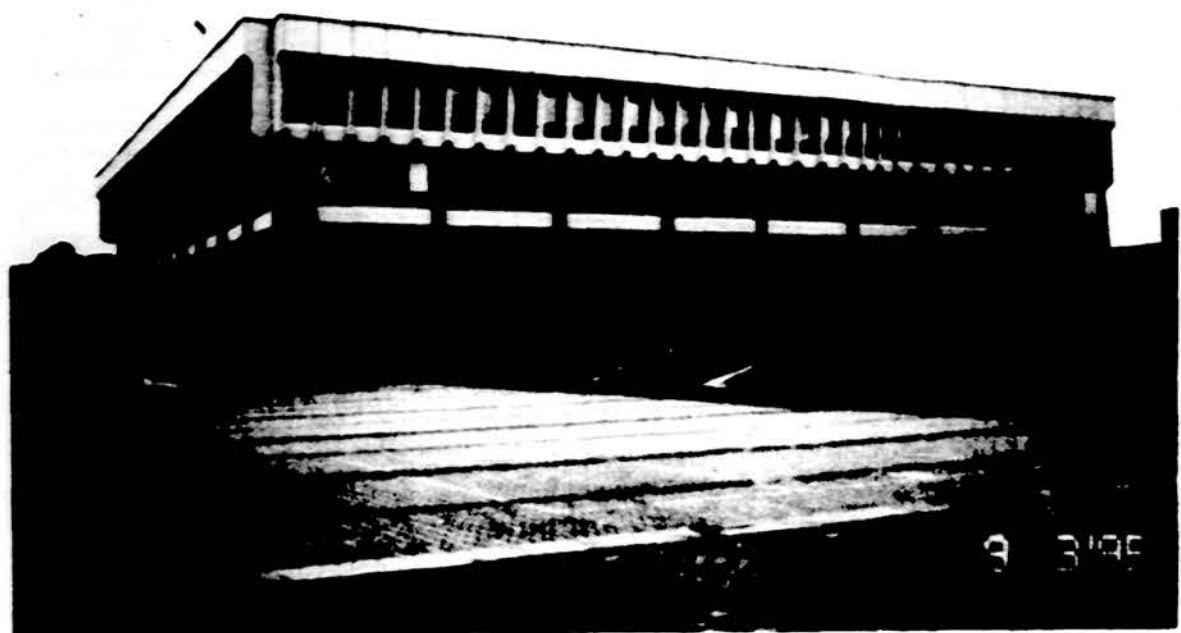
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9005 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 886-6886
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabinete tel. 312-776-3900
Namų tel. 708-446-6446

EDMUNDAS VIŽNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 686-7766

ARAS ŽIJOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center
Naperville Campus
1020 S. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. 708-527-0000
Valandos pagal susitarimą

Lietuvos Respublikos Seimo rūmai.

Nuotr. Pranės Štutienės

PARODYKIME SOLIDARUMĄ SIBIRO TREMTINIAMS

Jau kuris laikas kaip IPSA INTERNATIONAL, Ltd. ir čia rašantis asmeniškai palaikom ryšius ir remiam moraliai, materialiai bei finansiškai (Sibiro) Tremtinių grįžimo fondą, kuris randasi Vilniuje. Fondo prezidentas yra V. Cinauskas, Sibiro tremtinys. Neišblunka man šio didvyrio veidas ir jo žvilgsnis, lyg pilnas sniego!

TGF kad ir tyliai, bet jau daug yra gero padaręs, paremiant norintįs grįžti iš Sibiro lietuvius tremtinius ar jau jų vaikus ir vaikų vaikus. Daugumas anūkų jau grįžta mažai bekalbą lietuviškai.

Juos mokyti lietuviškai TGF Vilniuje turi sukūręs vaikams našlaičiams bendrabutį prie lietuviškos mokyklos. Mokyklos, kaip ir sakykite čia, Amerikoje, kur vaikai gauna visas žinias ir išsilavinimą būti civilizuotais žmonėmis ir patriotiškai nusiteikusiais lietuviams. Tas visas kompleksas pastatų Vilniuje yra pavadintas „Lietuvių namais“. Gražiai restauruoti pastatai ir rimtai tvarkomi pasišventusių patriotų, Sibiro tremtinių, kvalifikuotų pedagogų namai.

Be to, TGF dirba neįsivaizduojamo svarbumo darbu, atstatant

• 1970 m. gegužės 31 d. žemės drebėjimo metu Peru, Pietų Amerikoje, žuvo daugiau kaip 66,000 žmonių.

• 1941 m. birželio 22 d. Vokietija pradėjo karą su Sovietų Sąjunga.

• Versalo taika, oficialiai užbaigusi Pirmąjį pasaulinį karą, pasirašyta 1919 m. birželio 28 d.

apgriautą 3 aukštų pastatą už Vilniaus miesto, kuriame bus apgyvendinti vyresnio amžiaus bei invalidai, buvę Sibiro tremtiniai. Šiam kilniam darbui trūksta ne tik žmonių, bet ir finansų, nes viškas daug kainuoja. Pastaruoju metu pritrūko pinigų nupirkti pastatui šildyti krosni, todėl reikėjo nutraukti pastato vidaus remonto darbus, kol vėl bus pakankamai šiltas oras dirbti. Kitaip sakant, per žiemą nebus nieko daroma. Jei jį gautų paramos, sakykite iš mūsų čia, galėtų įrengti reikalingą šildymo sistemą tuojau pat ir užbaigti ligi birželio mėnesio bent vieno aukšto remontą, kad jame galėtų apsigyventi jau eilę laukiantys Sibiro tremtiniai.

Kol kas, kaip kad žinote, Lietuvos valdžia nėra ištiesusi dosnios pagalbos rankos šioms žmonėms pagalbei, tad jie patys organizuojasi ir tvarkosi pagal savo išgales. Aišku, jie daug ko padaryti nei įsigtį neįstengia, todėl mūsų moralinė pareiga būtų jiems padėti. Tam tikslui jau dabar yra planuojama suorganizuoti nuolatinę mūsų visų paramą. Apie tai bus paskelbta spaudoje. Te nelieka nei vieno iš mūsų, neatlikusio šios savęs ir tautinio solidarumo aukos.

Raimundas A. Šlenys, CMfEgE Direktorių tarybos pirm. IPSA INTERNATIONAL, Ltd.

Mielieji Tautiečiai!

Jūs kreipiasi Tremtinių grįžimo fondo valdyba, tikėdamasi atgarsio jūsų širdyse ir paramos padėti sugrįžti Lietuvos žmonėms ir Tėvynei iš tremties ar iš priverstinės išeivijos.

SPAUDOS PABIROS

KAZYS BARONAS
Mūsų korespondentas Europoje

Pasiremama „Reuter“ agentūra, vokiška spauda pranešė, kad Rygos miesto savivaldybė nutarė vieną Latvijos sostinės gatvę pavadinti Dudajevu vardu. Laikraščiai rašė, kad Čekėnijos laisvės kovotojas turi labai daug simpatijų Lietuvos, Latvijos ir Estijos gyventojų tarpe. Miunchenietis „Sueddentsche Zeitung“ dienraštis gegužės 9 d. pranešė, kad Vilniaus miesto savivaldybė (vokiečiai visuomet rašo „Wilna“) vieną parką, esantį prieš Rusijos ambasadą, nutarė pavadinti Dudajevu vardu.

Trumpom žinutėm spauda supažindina su Lietuvos naujienomis. Gegužės 8 d. laikraščiai pranešė (vėl žinios „aus Wilna“), kad Kaune raudonais dažais ir antisemitiniais šūkiais buvo ištepami 40,000 nužudytų žydų atminimui pastatytas paminklas.

Iš Rygos AP žinių agentūra pranešė, kad ultranacionalistas V. Žirinovskij savo pasikalbėjime su Rygos „Segodnia“ laik-

geliui jų buvo uždrausta grįžti ir gyventi Lietuvoje. Tokiu būdu už Lietuvos ribų liko tūkstantčiai ir tūkstantčiai jos žmonių.

Tremtinių grįžimo fondo pagrindinis tikslas ir pareiga – pagal galimybes padėti tiems žmonėms sugrįžti į Tėvynę, suteikti pirmąją moralinę ir finansinę paramą jau sugrįžusiems, ką fondas jau antri metai su geru žmonių pagalba ir daro. Jo pradžia buvo Brazilijos lietuvių auka. Mes jaučiame pareigą žmonėms, neatsiklaupusiems prieš okupantus, pareigą žuvusiems už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę čia Lietuvoje, jų šeimų nariams ir artimiesiems, įkalintiems Gulago koncentracijos stovyklose, ištremtiems į Sibirą ir žuvusiems jau ten. Jaučiame pareigą jų vaikams, kurie mažamečiai pateko į tremtį, tremtyje gimusiųjų kartoms, pareigą tiems, kurie nematė Lietuvos ir neišmoko gerai jos kalbos, bet nori ir turi sugrįžti į savo tėvų žemę, nes po Lietuvos žmonių genocido, kai iš 570,000 žudytų, kalintų, ištremtų žmonių sugrįžo tik nedidelė dalis, Lietuvai reikalingas kiekvienas. Jie reikalingi valstybės atstatymui, tautos egzistencijai tėti ir to nedidelio išlikusio Lietuvos valstybės žemės lopinėlio didelei gynybai.

Tremtinių grįžimo fondo valdybos nariai:

Nijolė Ambrazaitė
Vytautas Cinauskas
Baltis Gajauskas
Vytautas Rakčius
Petras Tumonis

raščių pasakė, kad, išrinkus jį prezidentu, jis ekonominėmis priemonėmis privers Lietuvą, Latviją ir Estiją sugrįžti į Rusijos glėbį. Tokiu būdu, be karo bus išspręstas Baltijos valstybių likimas. Jis stipriai puolė ir Vakarų pasaulį, kuris mėgina suakaldyti Rusiją, o rusakalbius Baltijos gyventojus paversti vergais. Bet iš to nieko neišeis. Baltijos nacionalistai už rusakalbių pažeminimą sumokės aukštą kainą – pasakė Žirinovskij. Panašiai su tuo pačiu laikraščiu kalbėjo komunistų vadovas Žuganov, pasakydamas, kad užsukus naftos „čiaupa“, Baltijos valstybės savanoriškai sugrįš į Rusijos globą.

Už tariamą bendradarbiavimą su nacijs, prieš keletą metų iš JAV ištremtas latvis Boleslovas Maikovskis, gegužės 8 d. mirė Vokietijos Miunsteryje (čia randasi latvių gimnazija), eidamas 92 metus. Ir vokiečiai latviui buvo užvedę bylą, tačiau po kelerių metų dėl jo blogos sveikatos bylą nutraukė. Be to, sunku buvo rasti liudininkų. Latvis buvo apkaltintas 170 gyventojų Audrini kaime nužudymu.

Artinasi atostogų laikas: Spauldoje pilni puslapiai gražių pietų Europos kraštų nuotraukų, kelionių įstaigų skelbimų, kviečiant vokiečius pasinaudoti palankiu valiutos kursu (vienas JAV dol. = 1 m. 47 pf., kanadiškas = 1 m. 10 pf) ir aplankyti net užjūri kraštus, ypač vokiečių mėgiama Kuba, Barbados salas ir t.t. Neatsilieka nuo kelionių garsinimo ir Rytprūsių vokiečių savaitraštis „Das Ostpreussennblatt“. Štai Gražina Armalienė Nidoje siūlo su visais patogumais kambarius, pajamant keleivius automobiliu iš Palangos ar Klaipėdos, duodant ekskursantams vokiečių-lietuvių kalbų vertėją. Kambario kaina – 45 markės, apie 30 dol. Kelionių įstaiga – „Baltic Tours“

Hamburge skelbia skrydžius iš Hamburgo į Palangą, o lietuvių-vokiečių turizmo firma „Rogebu“ skrydžius vykdo iš Frankfurt, Hannoverio, Hamburgo ir Berlyno į Palangą, kartą aplankant Klaipėdą, Kuršių salą ir t.t. Neatsilieka nuo kelionių įstaiga, „Busch“, kviečia Klaipėdos krašto vokiečius kelionėn į Karaliaučius, Klaipėdą, Nidą autobusų. Dešimties dienų viešnagė Karaliaučiuje ar Klaipėdoje kainuoja 995 markės, tiek pat Nidoje.

Frankfurte leidžiamas angliskas dienraštis „International Herald Tribune“ sporto sk. visuomet parašo apie Šarūną Marčiulionį ir Arvydą Sabonį.

amžius – žalos spalvos. Maisto kortelės būdavo išduodamos vienu metu laikotarpiui, suskirstant metus į tryliką periodų, po keturias savaites kiekvienam laiko tarpui.

Mums, europiečiams, didelis mėsiškas priedas buvo nenormuotos dešros, kurių britai nelabai pirkdavo. Be to, vaikai gaudavo didesnę pieno ir duonos normą už suaugusiųjų. Dirbantieji be kortelių galdavo pavalgyti savo darbovietių valgyklose ir kafeterijose. Žemės ūkyje dirbantiems, kurie šiltus pietus gaudavo tik sugrįžę į hostelį, buvo duodama didesnė duonos ir sūrio norma.

Rūbams bei avalynei pirkti taip pat reikėjo ne tik pinigų, bet ir kuponų. Kuponai būdavo raudonos spalvos kortelės, kuri gaunama, kaip ir maisto kortelė, maitinimo įstaigoje. Paprastai vienam asmeniui metams buvo duodama po 50 kuponų. Tik žemės ūkyje dirbantieji, arba specialias uniformas dėvintieji, gaudavo papildymus. Kuponų vertė ne visuomet būdavo vienoda ir ne visuomet jų vertė (taškais) iš anksto buvo žinoma. Valdžia jų vertę kartą nuo karto keisdavo. Nepaskelbus kokios spalvos kuponai nuo kada pradės galioti ir tų kuponų vertės nežinant, krautuvės tokių kuponų dar neprimdavo ir iš kliento knygeles nekirpdavo. Kiekvienam aprėdos daiktui reikėjo tam tikro skaičiaus kuponų su skirtinga verte.

Atsimenu, kai su Pranu nutarėme pasisidinti eilutę iš geros vilnonės, angliškos medžiagos. Mums parekomendavo senos imigracijos lietuvi Joną Murašką, kuris Manchesteryje turėjo net tris didesles siuvyklas. Išsitrinkome medžiagą, mus išmatavo, sutarėme kainą ir

Pavojinga kontrabanda

Amerikiečiai žurnalistas pirmadienį iš Vilniaus pranešė savo spaudai (žinutė paskelbta 05.21), kad Lietuvoje policija areštavo šešis asmenis, pagautus Klaipėdoje su 29 svarais radioaktyvaus urano. Lietuvos Vidaus reikalų ministerija pasisakė nežinanti, iš kur ši pavojinga kontrabanda atvežta (spėjama, kad iš Rusijos) ir kur jos kelionės galas. Tai jau trečias kartas šiemet, kai Lietuvoje sugauti kontrabandininkai su radioaktyviomis medžiagomis, todėl vakariečiai išreiškė susirūpinimą, kad galbūt Lietuva yra vartai, pro kuriuos į visą pasaulį sklinda branduolinio terorizmo pavojus.

Pernai ši pati tema labai plačiai nuskambėjo, ypač Amerikoje, kai amerikiečiai žurnalistas išgarsino Lietuvos Akcinio inovacinio banko rūsiuose jau trejus metus laikomą nemažą kiekį berilio. Tik dalis šio brangaus metalo, aptikto minėtojo banko saugykloje 1993 metų gegužės mėn., sklaidė radioaktyvius spindulius, tačiau visa berilio istorija susilaukė atgarsio ne tik vakariečių spaudoje, bet ir televizijos laidose (net šimt „60 Minutes“ programa turėjo reportażą apie berilį Lietuvoje). Nustatyta, kad berilis buvo iš Rusijos, kaip, be abejojimo, yra ir kitos radioaktyvios medžiagos aptinkamos Europos aerodromuose, uostuose, pakeliui pas naujus savininkus ir bus skirtos vien taikoms metu reikalingoms, bet visuomet lieka priešlaik – ir rūpestis – kad jos gali patekti į teroristų rankas, kurie jas panaudos atominio ginklo gamybai. Niekas, atrodo, tokia galimybė neabejoja, ir yra tik laiko klausimas, kol bus žengtas paskutinis žingsnis į šį pavojingiausią terorizmo aktą.

Neseniai Maskvoje įvykusiam didžiųjų pramonės valstybių vadų pasitarime buvo ypač ilgai ir karštai diskutuotas branduolinio terorizmo pavojus. Beje, toks pasitarimas vyko pirmą kartą po Sovietų Sąjungos suirimo, o taip pat pirmą kartą Rusija viešai pripažino, kad jos branduolinių ginklų atsargas ir kita radioaktyvi medžiaga gali nesunkiai patekti į vagių bei kontrabandininkų rankas. Ne reikia manyti, kad Maskva per daug susirūpinusi pasaulio saugumu; jos baimė yra grynai dėl savo kailio, nes nuo karo su Čekėnija pradžios nuolat gresia pavojus, kad čekėnai atsilygins už visas skriaudas, pasinaudodami branduoliniu terorizmu.

Niekas iki šiol nepatvirtino, kad čekėnų laisvės kovotojai turi tokių „pavojingų keršto įrankių“, bet ekonomiškai svirduliuojančioje Rusijoje už prašomą kainą juk visko galima pirkti. Nuo šių metų pradžios prie didžiųjų kelių, vedančių į Maskvą, jau įtaisyta 50 aparatų, galinčių susekti radioaktyvias medžiagas, bet tai tik lašas vandens sklidiname kibire. Numatoma, kai tik sąlygos leis, tokių įtaisų turėti požeminį traukinių stotyse ir kitose strateginėse vietose, nors niekas netiki, kad tokia apsauga bus tikrai veiksminga. Sovietų laikais branduoliniai ginklai ir kitos pavojingos medžiagos buvo stropiai saugomos, kaip karinės paslaptys, tad ypatingo pavojaus ne tik nebuvo, bet vyriausybė net nesistengė paruošti veiksmingę apsaugos programą. Dabar viską reikia daryti greitosiomis, todėl ir prašoma vakariečių, turinčių daugiau patirties ir lėšų, pagalbos.

Šių metų pradžioje staiga pradėjo smarkiai kilti urano, reikalingo branduolinių elektros jėgainių kurui, kainos. Tas taip pat gali paskatinti vagystes. Daugiausia urano pagamina Kanada, Australija ir JAV. Nors pernai produkcija padidėjo 13 proc., bet, kaip teigia žinovai, pasaulinio mastu urano paklausa yra 150 mln. sv. per metus, o pagaminama tik apie 70 mln. svarų.

Po 1979 m. Three Mile Island jėgainėje įvykusios nelaimės, Amerikoje naujų branduolinių jėgainių statyba sulėtėjo. Europą sukrėtė prieš 10 m. sproges Černobylio reaktorius, bet vis tiek šiuo metu pasaulyje yra 432 branduolinės jėgainės, kurių reaktoriai pagamina 17 proc. visos suvartojamos elektros. Netrukus pradės veikti dar 32 jėgainės. JAV turi 110 atominis reaktorių, pagaminančius 22 proc. visos krašto elektros energijos, todėl suvartojta didžiausią kiekį urano. Numatoma, kad netrukus didesnę uranui rinką atsisiras Japonijoje, Kinijoje ir Pietų Korėjoje, todėl varžybos – ir kainos – dar suintensyvos.

Žinoma, atomo energija, pavartota elektros gamybai ar kuriai kitai legaliai pramonei, taip pat nėra be pavojų (kaip įrodė neretos nelaimės branduolinėse jėgainėse), bet branduolinis terorizmas yra aštrus Damoklo kardas virš pasaulio galvos. Džiugu, kad Lietuvos policija bent šiuo atveju nesnaudžia.

Perkame namus

Anglai turi priežodį: mano namai yra mano pilis. Šis posakis teisingai išreiškia namų savininko jausmą. Kiekvienas žmogus savo namuose jaučiasi lyg pilyje. Saugus ir savarankiškas. Čia jam niekas negali įsakinėti kas galima ir kas negalima daryti. Užsimanei maistą gaminti – virk, kepk, čirškink kada tik nori. Niekas tau virtuvės neužims, pečių neapkrus savaip poodais. Nori su vaikais pažaisiti – tau visiškai laisvė. Niekas nesiskus, jeigu mažiukai ir kiek garsiau patriuška. Savo namuose pats šeimininkauji. Tu čia ponas.

Ne taip jau laisvai jaučiasi nuomininkas, tada visai ne kas. Gerai, jeigu tavo šeimininkas toks ramus senukas, kaip mūsų McGeale. Bet būdavo ir tokių, kurie savo nuomininkams nuolat drausdavo ir įsakinėdavo. Toks varžymas labai nemalonas.

(Bus daugiau)

ARTIMOJI ANGLIJA

LEONAS VENCKUS

24

Kai už kelių metų žmona perejo dirbti į Rhodes Mill prie Middleton, ir aš panorau išmokyti audimo amato. Paskyrė mane ant tų pačių staklių, tik skirtingoje pamainoje. Jeigu žmona dirbo nuo 6 iki 14 valandos, tai aš ateidavau 14 ir baigdavau 22 val. vakare. Atėjęs žmonos pakeisti, gėrėdavausi jos mašinų sklandžiu veikimu. Eidavo staklės, kad rodo visai nesunku čia dirbti. Bet, man atėjus, tuoj prasidėdavo visokios problemos. Kai tik siūlas nutrūksta, automatiškos staklės savaime sustoja. Aptarnavom raštuotus audinius gaminančias „Jaquard“ stakles. Siūlui nutrūkus, reikėdavo išimti šaudyklę ir įdėmiai sekti nytią, kad atradus vietą, kurioje vėl pradėti audimą. To nepadarius, susigadindavo raštas ir audeklas, kaip „broka“ turėjo būti iškirptas. Kiekvienas audejas, dirbdamas savarankiškai, uždirbdavo pagal išauostos gamybos kiekį ir kokybę. Už gerą kokybę mokėdavo premijas.

Pradėjus dirbti ant žmonos staklių, maniau, kad ir man taip seksis kaip Juzefai. Bet apsirikau. Kol surasdavau nutrūkusį siūlą, besikrapstant sustodavo antra, trečia ir daugiau mašinų. Vos viena sutaisęs paleidi, kitos dvi sustodavo. Lakstydavau sušilus nuo vieno staklių prie kitų. Man lėtai tesisekdavo audejas mazga sunerti, tuo tarpu žmona užsimerkusi tai padarydavo, todėl jos staklės veik visą laiką dirbo. Penktadienį jos alga vokelyje visados būdavo žymiai daugiau kaip manajame,

kartais net dvigubai tiek. Aišku, man būdavo labai nemagu, kad negaliu uždirbti net tiek, kiek mano žmona.

Prekių normavimas

1948 m. balandžio mėnesį, kai mano šeima atvyko Anglijon, čia dar veikė prekių normavimas. Maistas, rūbai, avalynė, muilas, kuras, net baldai ir kai kurie kiti gyvenimui reikalingi daiktai, buvo normuoti. Kavos pupelės ir rūkalai nebuvo suvaržyti. Taip pat be kortelių buvo galima pirkti įvairių rūšių dešras, mėsos pašteto, žuvies, vaisių bei daržovių. Tačiau mėsa, kiaušiniai, sviestas, riebalai, sūris, lašiniai, kumpis, cukrus, marmeladas, arbata duona, miltai, saldainiai ir šokoladas – buvo normuoti. Net sausainiai, kiaušinių milteliai, mėsos ir vaisių konservai, spaustos kruopos – miežiniai, avižiniai ir kvietiniai – buvo parduodami tik pateikus atitinkamus kuponus.

Maisto kortelės išduodamos Maitinimo įstaigos, pateikus savo asmens dokumentą, užregistruotą vietos policijos nuovadoje. Persikėlus kitur gyventi, būtinai reikėdavo tuojau persiregistruoti. Taip sakant, reikėjo pranešti policijai apie savo adresą pakeitimą. Apie tai buvo pažymima nuovadoje ir asmens dokumente. Krautuvėje perkant maistą, prekybininkai pageidauodavo, kad pirkėjas pas juos užsirašytų kaip nuolatiniai klientai, tuo sau užtikrinant priklausomų prekių gavimą.

Maisto kortelės buvo keturių skirtingų rūšių bei spalvų. Suaugusiems kortelė paprastai būdavo šviesiai rudos spalvos. Nežinioms moterims – pilka; jaunimui nuo 5 iki 18 metų – mėlyna; vaikams mažiau penkerių metų

MES ČIA GYVAVOME, GYVUOJAME IR GYVUOSIME

Pokalbis su X lietuvių tautinių šokių šventės organizacinio Komiteto pirm. Jūrate Budriene

Jūrate Budrienė

— Dešimtoji lietuvių tautinių šokių šventė sparciai artėja. Tad kokie Jūsų komiteto šiuo metu didžiausi rūpesčiai?

— Sunku į šį klausimą atsakyti trumpai ir glaudžiai, nes, ruošiant tokį renginį, kaip šokių šventę — mūsų lietuviškojo visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo didžiausią ir galbūt prasmingiausią reiškinį — rūpestį yra ilga litanija. Rūpestiai diena iš dienos kinta. Vieni išsprendžia, jų vietos stoji kiti.

Be abejo, vyrauja lėšos, jų suteikimas ir, galima sakyti, išmaldavimas iš mūsų visuomenės, kuri per paskutiniuosius 4-5 metus yra bombarduojama aukų prašymais iš visų pusių. Lygiagrečiai stovi ir žiūrovų, šventės ir jos renginių dalyvių, vėlavimas. Šis rūpestis sunkiau sprendžiasi. Nesvarbu, kiek bus dedamų pastangų, kiek dailiai storapilvė knygoje išsagstytų planų; žiūrovų dalyvavimas šventėje ir jos renginiuose yra kiekvieno asmens, kurio gyslą labirintuose teka bent lašelytis lietuviškojo kraujo, sąžinės ir tautinės sąmonės reikalas.

Pirmasis rūpestis — lėšų suteikimas — daugmaž išsprendęs, jeigu bus į visus šventės renginius — pačią šventę — išplatinti bilietai. Lietuviškosios visuomenės gausus dalyvavimas šioje jubiliejinėje šventėje ne tik iš dalies išspręs lėšų tekimo rūpestį, bet ir bus akivaizdus įrodymas (drįstu teigti) visam pasauliui, kad lietuviai, gyvenantys už tautos ribų, yra gyvastinga jungtis, sugebanti suteikti ne tik įvairiopa pašalpą vargan papuolusiam Lietuvos žmogui, bet ir moralinę atramą atgimstančiam kraštui. Tuo pačiu yra svarbu ir pasisemti dvasinio peno, atnaujinti jėgas, perduoti augančiom kartom tą nuostabią dvasią, kuri vyravo

užsienio lietuvių tarpe per praėjusius 50 ir daugiau metų.

— Organizacinio komiteto sudėtyje veikia specialieji uždaviniai atlikti keletas komisijų. Gal galėtumėte paminėti tų komisijų uždavinius ir kaip manoma juos šventės metu atlikti?

— X lietuvių tautinių šokių šventės organizacinis komitetas veikia pradėjo prieš metus. Džiaugiuosi ir kartais negaliu atsistebėti, kad šie asmenys, kurių dauguma, užbaigę savą dieninį darbą, jungiasi noriai ir darniai į šventės ruošos darbus. Džiugu yra ir tas, kad Organizacinio komiteto gretose yra atstovų iš jaunosios čia gimusios ir augusios kartos; vyresniosios kartos, kurie yra pakankamai lankstūs ir imlūs neįprastai veiklos metodikai; ir naujai atvykusių atstovų, kurie prisideda savais talentais ir prisitaiko prie mūsų šalies galvosios, ją papildo. Ypač nuostabu, kad asmenims yra paliekami nuostaliai, o komiteto nariai, supradami reikalo svarbą, sąžiningai, atvirai vieni su kitu bendrauja, siekdami vieno, pagrindinio tikslo — X jubiliejinės lietuvių tautinių šokių šventės ruošimo.

Galutinė komiteto sudėtis susideda iš šių asmenų: pirmininkė — Jūrate Budrienė, šventės meno vadovė — Violeta Fabianovich, vicepirmininkė — Nijolė Pupienė, sekretorė — Birutė Vindašienė, išdėstymas — Ed Jensen, KLB atstovas — Kazimieras Deksnys, teisinis patarėjas — Saulius Kuprys, šventės patalpų techniško reikalų koordinatorių — Jonas Beržanskis, dailininkė — Ada Sutkuvienė, leidinio redaktorius — Juozas Masilionis, Illinois Center parodos koordinatore — Marija Kriaučiūnienė, šventės mugės ir dailės parodos koordinatore — Albina Ramanauskienė, JAV LB Kultūros tarybos atstovė — Alė Keželiene, Lietuvių tautinių šokių Instituto atstovė — Rasa Poskočienė, Lithuanian Folk Dance Festivalis, Inc. atstovas — Bronius Juodelis, komisijų pirmininkai: lėšų tekimas — Gražina Liautaud ir Birutė Jasaitienė, informacija — Rita Likanderytė, susipažinimo vakaro — Jonas Činkus, garbės svečių kvietimas ir globa — Rimas Domanskis, šventės pokylis — Irena Kerelienė, pošventinis koncertas — Rita Šakenienė, šventės bilietų platinimas — Genė Rimkienė, registracija —

Jūratė Šuopytė-Jensen, transportacija — Antanas Jarūnas, nakvynės — Linas Norušis. Kartu su šiais asmenimis dirba kitų žmonių, kurie atlieka įvairių administracinių, planavimo ir igyvendinimo darbus komisijų sferoje.

Šie asmenys ne tik atlieka savas apsiimtas pareigas, bet ir prisideda, kada ir kur reikia, sprenddami, dirbdami, igyvendindami beveik kasdien išylančių rūpestių išsprendimą. Bendrų ilgų posėdžių nekvičiame. Jų per šiuos šventės ruošos metus tebuvo tik penki; dar vienas, numatomas birželio mėn. pradžioje. Sustatius planus, išsprendus esminius klausimus, telieka tik pats igyvendinimo darbas. Dažnai vyksta pokalbiai tarp komiteto narių, kurių darbui reikalingas indėlis iš kitų komiteto narių. Kiekvienas komiteto narys, supradamas savą apsiimtą pareigų sudėtį, dirba savarankiškai.

Džiugu ir lengva yra bendrauti su JAV ir Kanados LB Kraštų valdybomis — šventės rengėjais — ir su Lietuvių tautinių šokių institutu, kurie prašyti pristato savo nuomones, pateikia pasiūlymus, o šiaip yra man ir visam komitetui atidavę reikiamą pasitikėjimą. Ypač džiaugiuosi Kanados LB aktyviu įsijungimu į šios šventės ruošą. KLB šios šventės atveju yra rengėjai tikraja to žodžio prasme.

— Be pačios šventės, dar ruošiami keletas atskirų renginių, tad koks jų tikslas?

— Kviečiama JAV ir Kanados LB Kraštų valdybų pirmininkai šios jubiliejinės šventės ruošos darbams, pradėjus milti savą vaizduotę, kalbėtis su daugeliu asmenų. Prisiminiau buvusias šventes, kurių daugelyje ir man teko būti. Pradėjau rinkti buvusių šventių medžiagą, vartyti leidinius. Pradėjo iš viso to klijuotis mintys ir vaizdai — pati šventė. Nesinorėjo pakeisti to, kas yra virte tradicija. Kilo noras tik papildyti, palikti šio komiteto žymę, tai, kas yra mūsų kultūriniam gyvenime geriausia ir gražiausia, perduoti ateitčiai. Taip pat reikėjo užsibrėžti tą pagrindinį, vadovaujantį tikslą, principinę temą, kuri yra taip svarbi ir reikalinga, kai kyla neaiškumai ir sprendimai, ką ir kaip daryti.

Žinoma, tikslas buvo ir yra ruošti šią šventę tokia, kokios dar nebūta. Šio tikslo esmė gimė ir tam tikra filosofija, kurią bandžiau perduoti organizacinio komiteto nariams. Tai yra, kad šventės esmė yra vaikas, šokėjas ir, kad tas vaikas, tautinių šokių mokytojas ar vadovo globoje, yra mūsų visuomeninio gyvenimo pranašas, ir kad šis šventės ruošiamas jami. Vadovaujantis šiuo esminiu principu, buvo aišku, kad negalima ruošti atskirų pokylių. Kad negalime išskirti iš savo tarpo savos ateities, taip, kaip negalime iš savo asmenybės bruožų atskirti savos praeities.

Iš jaunatviškos ir kartais sunkiai stugaudomos bei suvaldomos jaunatviškos energijos mes galime semtis jėgų. Iš savos praeities — džiugiai žengti žingsnius į darnią ateitį. Taip pat yra labai opu ir gyvastingumui ypač svarbu paruošti augančias kartas tėti pirmųjų darbų. Tai sujungus, išgauti dvasinę stiprybę, kuri yra ir bus taip reikalinga kultūriniam išsilikimui šioje Atlanto pusėje, kad galėtumėte suteikti testiną paramą atgimstančios Lietuvos žmogui.

Šia jungties tema vadovaujantis, sustatėme ir šventę supančius renginius. Parodos, mugės — tai mūsų kultūrinio lobyno, krauto bendrom jėgom, dailioj kraičių skrynių išraiška. Šventė — jos meninė programa, tautiniai šokiai, kuriuos atlieka įvairiam žiūroviui iš JAV, Ka-

nados, Pietų Amerikos ir Lietuvos — tai jungtinių kartų, susibūrusių iš arti ir toli, bendrai šokantių, tiek liaudies, tiek naujai susstatytus šokius, kartu, vienoj pynėj. Šventės pokylis — tai bendro džiaugsmo išraiška, pasilinksminimas, bendravimas po atlikto darbo. Padėkos Mišios — tai jungtinė malda, padėka Aukščiausiam, suteikusiame mums nuostabių galimybių būti tuo, kuo esame, ir kartu palaimos prašymas suteikti stiprybę, semtis dvasinio peno, ateities uždaviniams. Pošventinis koncertas — tai akivaizdi išraiška, kad, nors ir kiekvienas gyvena ne skirtingose sąlygose, kalbame net ir kitokiom kalbom, tačiau esame vienos tautos vaikai.

— Šventė pareikalaus, be abejo milžiniškų lėšų, kaip šia problema manote išspręsti?

— Sutikimas pirmininkauti organizaciniam komitetui buvo sąlyginis. Pagrindinė sąlyga buvo štai kokia: kad visuomeninėms Birutė Jasaitienė ir Gražina Liautaud sutiktų įeiti į organizacinį komitetą ir bendrom jėgom rūpintis lėšų tekimu. Ypač šiemet ruošiant šią jubiliejinę šventę, tai yra pats sunkiausias darbas. Jaučiau, kad be šių dviejų moterų, kurios man asmeniškai yra pagrindinis, visapusiškas gyvenimo ramstis ir iš kurių esu tiek daug pasisėmusi, jokių būdų nebūčiau sugebėjusi savą pareigą igyvendinti. Retas yra asmuo, kuris noriai dalinasi savu laiku ir ypatingais talentais. Todėl ir yra džiugu, kad jos nepagalėjo mažai turimo laiko ir ji pasiskiria šventės lėšų rinkimo darbams.

Bandoma patį organizacinį darbą vykdyti kiek galima taupiau, sumaniau. Ne vienam ne paslaptis, kad kainos kyla; o palyginti su, pavyzdžiui, net ir pokylio vakarienės patiekalo kaina, net ir padvigubė nuo devintosios šventės. Kiekvienos šventės likutis užgarrantoją būsimos šventės ruošą. Norėjau, kad už ketverių metų įvyktų visuomeninė šventė. Tačiau, atrodė, kad reikės — atsimešius į griežtą tikrovę — pasitenkinti grydai visų sąskaitų suvedimu, apmokėjimu, neįveikimu rengėjų — JAV ir Kanados LB krašto valdybų — į skolą.

Svarbu paminėti, kad kelionės išlaidas, tiek Pietų Amerikos, tiek Lietuvos šventėje dalyvaujančios grupės apsimoka pačios. Jų globoja, išlaidų nuo birželio 30 iki liepos 11 d., apsimoka organizacinis komitetas ir tik ribotam skaičiui asmenų. Tikimės, kad šventės prisiminimų/suvenyrų platinimas irgi šiek tiek atneš pinigų. Bandymai kreiptis į kitatautių įmones, fondus teigiamų rezultatų nedavė, nes jų dauguma yra šiemet išsipaigoję remti liepos mėn.

gale įvykstančią olimpiadą. Taupumas, nepanaikinant kojų, naudojantis moderniosios technologijos galimybėmis ir lietuviškosios visuomenės reikalo svarbos supratimas, gausus šventėje dalyvavimas, išspręs šį niekur, niekam ir niekada nedingstantį visuomeninės veiklos klausimą.

— Dešimtoji lietuvių tautinių šokių šventė yra ir suaktyvinė. Kuo ir kaip manote šią sukaktį pažymėti?

— Bet kokio renginio sėkmę ar nesėkmę galima matuoti dvigubą masteliu: trumpalaikiu ir ilgalaikiu, apčiuopiamu ir neapčiuopiamu. Šiuo atveju, trumpalaikis, apčiuopiamasis mastelis būtų šventės ir jos renginių gausumas, įplaukiančios į rengėjų išdus lėšos. Ilgalaikis, neapčiuopiamasis mastelis sunkiau išsprendžiamas. Tai yra akivaizdus atgimimas tautinės sąmonės šioje Atlanto pusėje gyvenančioje lietuviškoje visuomenėje; jos aktyvus įsijungimas į tautos kultūrinio, visuomeninio, švietimo gyvenimą; perdavimas visa to, kas yra tautos geriausia ir gražiausia čia augančiom kartom.

Kad ši šventė yra išskirtinė, bus akivaizdžiai aiškių žymenų — Rosemont Horizon stadioną puos dešimties lietuvių tautinių šokių šventių vėliavos, gaus dešimties varpų dūžiai. Šventės leidinyje bus speciali istorinė dalis, kuriųje sutelkiami tautinių šokių šventių istorija, LB vaidmuo mūsų gyvenime. Galbūt svarbiausia tai, kad ši šventė kiekvienam duotų impulsą, atgaivintų tautinės sąmonės žiežirbą ypač jauniesiems kartoj; kad vyresnieji priimtų ir kartu dirbtų visuomeninį darbą su jaunosios kartos atstovais, ne tik juos mokydami, bet remdami, ne vien finansiškai bet moraliskai.

Pats faktas, kad ši yra dešimtoji šventė ir kad sugebėjome išlaikyti savą gyvenimą gyva, perduoti iš kartos į kartą daugiau kaip 50 metų yra svarbus. Pats svarbiausias šios jubiliejinės šventės pažymėjimas priklauso ne nuo dalyvaujančių garbės svečių garbingumo, ne nuo skriejančių akivaizdžių akimirkų, bet nuo vieningumo šūkiu: „Mes čia — gyvavome, gyvuojame ir gyvuosime!“, kuris aidėtų per ateinančius ketverius metus ir lydėtų mus į ateinantį šimtmetį, į 2000 metais įvykstančią vienuolikąją lietuvių tautinių šokių šventę.

Taigi šios jubiliejinės X lietuvių tautinių šokių šventės pats akivaizdžiausias žymuo bus mūsų kiekvieno dalyvavimas šventėje.

— Dėkojame Jums už išsamias mintis ir linkime visokeriopos sėkmės!

Kalbėjosi
Jurgis Janušaitis

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

BALYS BUDRAITIS
Broker-Associate
Patamauja įvairių nuosavybių pirkimo bei pardavimo, mėsos ir premieskuose. Sinteresuoti skambinkite:
BUDRAICIUI
Bus. 312-685-6100 Pager 312-308-6907
Fax. 312-685-3887

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVIEKATOS, IR GYVYBES DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukso S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3280 1/2 West 90th Street
Tel. (708) 424-0864
(312) 681-0864

J K S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Janauskas, tel. 708-980-2688.

Prilima gyventi prie žemės su pilnu išlaidų vyr. amžiaus vyr. arba moterį. Gali būti ligonis, kuriam reikalinga spec. priežiūra. Gyvenu Chicago priemiestyje. Skambinti Stasol: 708-378-1838.

TAISOME
SKALBIMO IR DŽOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVAS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUOJIMUS.
H. Deekys
Tel. 312-685-0624

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5859
(708) 425-7161
RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuterijū FAX pagalba
- Nuosavybių įrašavimas veiktai
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

IEŠKO BUTO

Šeima ieško
išnuomoti butą
Tel. 708-524-4734

Vyrui iš Lietuvos reikalingas kambarys su baldais ir taip pat darbas. Skambinti Nikai tel. 708-655-3515 arba palikti „message“.

IEŠKO DARBO

Moteris ieško bet kokią darbą. Truputį kalba angliškai. Tel. 708-229-1082

IEŠKO

IEŠKOMI SKOLININKAI
Aris ir Gabrielė Medalininkai
Zinantieji prašau pranešti
Tel.: 813-360-4283

DRAUGE GAUNAMOS LIETUVIŠKOS KNYGOS

LIETUVIŠKAI ANGLIŠKAS ŽODYNAS. Vilius Petraitis. 579 psl.	\$20.00
ANGLŲ-LIETUVIŲ KALBŲ ŽODYNAS. V. Baravykas. 590 psl.	\$20.00
NORS NEŠVIETĖ LAIMĖJIMO VILTIS. Romanas. Jonas Mikulskas. 284 psl.	\$8.00
TIKROJI LIETUVA. Algirdas Gustaitis. 291 psl.	\$10.00
LIETUVIŲ FONDAS II. A. Juodvalkis. 583 psl.	\$25.00
KORP. NEO-LITHUANIA. 1922-1992. 461 psl.	\$30.00
MALDA LIETUVAI. Lietuvos valdžios albumas. Juozas Polis. 175 psl.	\$16.00
PRAKTINĖ LIETUVIŲ KALBOS VARTOSENA. Paruošė J. Vailėns, S.J. 240 psl.	\$8.00
NEMARUS MIRTINGASIS. Ark. Teof. Matulionis. Pr. Gaida. 399 psl.	\$15.00
NUO DUSIOS IKI TIBERIO. I, II, III t. Atsiminimai. Ladas Tulaba. Visi tomai po	\$5.00
LIETUVŲ APLANKIUS. Pirmo pas. liet. kong. įspūdžiai. Leonardas Šimutis. 177 psl.	\$8.00
Kietas virš.	\$12.00
AMERIKOS LIETUVIŲ SPAUDA 1874-1910. Vaclo. Biržiška. Red. St. Vailėns. 280 psl.	\$10.00
LIETUVOS KOVŲ IR KANČIŲ ISTORIJA. Dr. Ant. Tyła. 626 psl.	\$17.50
KAZYS BIZAUSKAS. I ir II dalis. Monografijos. Pranas Zundė. po	\$6.00
SAULĖGRAŽŲ TVANAS. Apeakymai. Nijolė Jankutė. 192 psl.	\$6.00
MEŠKOS MAUROJIMO METAI. Romanas. Kazimieras Barėnas. 444 psl.	\$15.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, pinigų neaukėti. Su knygomis gausite sąskaitą, kurioje bus pažymėta knygos kaina ir paskutimo išleidimo. Illinois gyv. pridėdama State sale tax 8.75% nuo knygos kainos.

TRANSPAK
Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.
Pinigai pervedami doleriais.
Sutvarkomi palikimai.
Skubiems siuntiniams AIR CARGO.
Komercinės siuntos pagal susitarimą.
Dokumentais, įgaliojimus notarizuojame veltui.
MAISTO SIUNTINIAI.
Du patys populiariausi - už \$39.- ir \$98.-
\$39.- kava tirpi, kava malta, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, vaisių koncentratas, sausainiai, aliejus, mėsos konservai, aspirinas, multivitaminai.
\$98.- dešra (rūkyta), mėsos konservai, šprotai, vaisių koncentratas, margarinas, aliejus, sūris, sausainiai, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, kava malta, kakava, cukrus, kruopos (ryžiai), makaronai, razinos, majonezas, riešutai (išlukinti), konservuoti žirneliai, konservuoti agurkai, šokoladas, aspirinas, multivitaminai. 55 svarai arba 25 kg.
Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.
TRANSPAK, 2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

„Lietuvos aidas“ redaktorius, Seimo narys, rašytojas Saulius Šaltenis su Elena Ragovskaja.

DĖDĖS LIKIMAS

Buvo šiltas pavasaris. 1948 metų gegužė. Gražiai žaliavo laukai ir pievos. Čiulbėjo paukščiai. Visas pasaulis atrodė pilnas džiaugsmo. Žmonės ramiai dirbo savo darbą. Niekas ir nenučiuokė kokios bėdos. Vis dėlto atsitiko šurpi nelaimė.

Mano dėdė Vytautą išvežė iš Anykščių rajono Andrioniškio miestelio. Atsidūrė gyvuliniam vagone. Jam buvo šešeri metai, o jo mamai penkiasdešimt dveji. Juos vežė labai ilgai. Vagone buvo karšta, truko oro. Dūrys buvo užkalts. Tik pervažius Uralo kalnus, leido atidaryti langelį. Vytuką paguldė prie jo, nes jis buvo jauniausias iš visų žmonių vagone.

Po trijų savaitių tremtiniai atsidūrė Krasnojarsko krašte, Minsko rajone, Balsoj Ungudo gyvenvietėje. Tai Sajonų kalnų priekalnės, prie Manos upės, Jenisiejaus intako. Gyvenvietėje 10 barakų (ilgų namų). Jau treči metai čia gyveno Pavolgio vokiečiai, kalmukai, kelios lenkų šeimos, Ukrainos graikai. Lietuvių nuvežė 40 šeimų.

Gyventi teko neapsakomai vargingai. 9 kv. metrų kambariuke glaudėsi 3 šeimos. Vieniems atsikėlus, kiti turėjo palaukti, nes nebuvo vietos atsistoti. Gyveno žmonės ant lovų, kurias teko susikalti iš įvairių lentgalių. Motina turėjo eiti dirbti ir mišką. Jai teko kloti šakas į kelio duobes, kad pravažiuotų mašinos. Padirbėjusi savaitę, susirgo ir atgulė. Grėisė bėda. Dienos davyns nedirbantiam žmogui – 200 gramų šlapio, prastos duonos. O daugiau nieko neturėjo, kadangi išvežant skreblai nieko neleido pasiimti, liepė susiruosti per 15 min. Jie bijojo partizanų. Mat dėdės namai buvo pamiškėje. Per vasarą tremtiniai rinko

kiškio kopūstus ir valgė. Vokiečiai duodavo grietinių. Po trijų mėnesių čia atsirado vyresnysis Vytauto brolis. Atėjo ruduo, Vytautas jau mokėjo rusiškai. Jis pradėjo eiti į mokyklą. Brolis dirbo, mama šeiminkavo namie.

Kitą pavasarį jie pasisodino bulvių, daržovių. Po kelerių metų su kaimynais nusipirkė karvę. Reikėjo prižiūrėti šieno. Būdavo labai sunku, nes pievų nebuvo.

Labai slėgė šeimos likimas. Jų tėvas buvo Vaktos lageryje, brolis Magadano lageryje, sesuo su mažu vaiku slapstėsi Lietuvoje, o jos vyras kentėjo Vorkutos lageryje. Apie vyriausiąją seserį nieko nežinojo. Kai po penkerių metų atėjo laiškas, paaiškėjo, kad ji su šeima Amerikoje.

Dėdė Vytautas mėgo nueiti į kalnus, nusivesti kaimynų lietuvių vaikų. Ieškodavo vietų, panašių į Lietuvą. Vaikai buvo maži. Jie gimė Sibire, neturėjo supratimo, kokia yra Lietuva. Todėl reikėjo jiems daug pasakoti. Viena vieta ten buvo labai panaši į Lietuvą. Ji atrodė taip: nedidelis lygus, gražus laukas, o jo vidury auga jaunas berželis. Širdį suspausdavo prisiminus Lietuvos laukus ir beržynėlius. Ar teks dar juos pamatyti?

Grįžo dėdė į Lietuvą 1959 metais. O visa šeima susirinko 1962 metais. Visi labai džiaugėsi, nes pasisekė atgauti savo namus. Gimtinė nebuvo prarasta!

Toks mano dėdės Vytauto likimas. Tai dalelė tėvynės istorijos, dalelė tų kančių, kurias patyrė visa Lietuva.

Elena Ragovskaja,
VIII kl. mokinė

VILHELMAS ČEPINSKIS SUŽAVĖJO JUILLIARD

New Yorke, balandžio 2 d., žymiojoje Juilliard Muzikos akademijoje, Morse koncertų saleje, įvyko Vilhelmo Čepinskio solinis koncertas. V. Čepinskis jau antri metai tęsia studijas šioje mokykloje, įžymiosios profesorės Dorothy DeLay smuiko klaseje.

Koncerto pradžioje skambėjo Beethoveno sonata No. 3 Es-dur. Nuskambėjus pirmam žanginiam akordui (primenantiam Beethoven Simfoniją No. 3 „Heroica“) buvo aišku, kad klausytojai išgirs tikrą, autentišką (urtext) Beethoveno muzikos išpildymą. Taip pat buvo stipriai jaučiamas gilus solisto klasikinio stiliaus supratimas – ryškios ir užbaigtos frazuotės, gilius tonas, strichų kultūra. Išraiškingasis antros dalies Adagio parodė solisto sugebėjimą kontroliuoti garsą, pereinant iš pianissimo į fortissimo, vibrato įvairovę, ir Beethoveišką sfurzundo tikrovę. Paskutinę sonatos dalį, Rondo: Allegro molto buvo atlikta labai gyvai, žaismingai ir grakščiai.

Skirtingai nuo Beethoveno, su Griego Sonata No. 3 c-moll, atsi-

vėrė solisto romantiška prigimtis. Melodijos liejosi nenutrūkstamai. Kartais jautėsi tas šiaurietiškas spontaniškas tonas, kurį Griegas pirmas įkvėpė į Norvegijos nacionalinę klasiikinę muziką, kuri priešinosi vokiškai tradicijai ir taip sužavėjo Tchaikovsky ir Debussy. Iš pat karto įvyksta vienas iš Griego manerizmų – pirmos temos melodijos pakartojimas skirtinguose lygiuose. Gyvas tiltas nuvedė į kontrastinę idėją, Allegretto espressivo alla Romanza ir parodė tą pačią fragmentų sudėtį kaip ir pirmoji. Solistas puikiai pagavo ir išreiškė šią lyrinę melodiją Griego charakteristikos. Trečioji dalis, Allegro animato, buvo atlikta su tuo ypatingu įsijautimu, kurio reikalauja Griego šiaurietiška prigimtis – pilna kartais nerimo, pereinančio į dvasinę ramybę ir vėl užsibaigiančią braviškais, didingais mažoriniais akordais. Solistas atliko šį kūrinių su Lisztiniu blizgesiu ir romantiniu lyryzmu, išreiškdamas tą norvegiską individualumą, tai dramatinį, tai lyrinį-pastoralinį su vaizdinga harmonija,

spalvų subtilumu ir jausmo rafinuoatumu.

Antroji koncerto dalis prasidėjo su Brahms Scherzo („Sonatensatz“). Solistas vėl grįžo prie švairių klasiikinių formų ir arčiau prie Beethoveniškų tradicijų. Tas faktas, kad Brahms pavėlavo į klasiikinį periodą suteikia jo muzikai švelniai retrospektyvinį skonį, lyg tai rudeniską atsivėlavimą. Romantikas, kurį patraukė savistaba ir lyryzmas bet, kuris save parėmė su griežta architektūra didingų formų. Romantiniai elementai jo prigimties buvo sukontroliuoti ir sublimuoti į klasiikinį ramumą. Bet šis savęs nugalėjimas buvo atliktas su didele kova. Jo dviguboj asmenybės jaučiasi tas ypatingas Brahmsinis mišinys jautrumo ir jėgos, išnašumo ir susilaikymo, kurį V. Čepinskis suprato ir pagavo ir, kuriuo jis savo klasiikinius sužavėjo. Buvo ypač nuostabu, kad solistas savo pasirinktą kompozitorių esminius skirtumus ir panašumus taip meistriskai įgyvendino. Scherzinis charakteris buvo ryškiai išreikštas, pabrėžtas dideliu ir giliu smuiko tembru, atsiskant Griego sonatoje išplaukusios akivaizdaus romantizmo. Sugebėjimas taip ryškiai

ANTROJI VAIKŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ PUNSKĖ

Ilgametės „Jotvos“ šokių ansamblio vadovės Alicijos Uzdienės pastangomis – praėjusiais metais Punske įvyko I vaikų šokių šventė. Tuomet į ją susirinko per šimtas jaunųjų šokėjų iš viso Suvalkų krašto. Simpatiškausia šokių grupė žiūrovai pripažino tuomet mažuosius Suvalkų šokėjus. Nors Suvalkuose nėra lietuviškos mokyklos, keliolika lietuvių vaikų lanko lietuvių kalbos pamokas, kaip papildomą, nepivalomą dalyką. Pamokas veda mokytojas Kostas Leončikas.

II vaikų šokių šventė įvyko Punske š.m. balandžio 28 dieną.

Šį renginį, kaip pastovią savo veiklos programą, globoti ėmėsi Lenkijos Lietuvių jaunimo sąjunga. Šiais metais šokių šventėje dalyvavo jau per du šimtus šokėjų. Jie žatvyko iš visų Punsko valstijos lietuviškų mokyklų, iš Kėlių ir iš Krasnagrudos mokyklų (Seinų valsčiuje) bei iš pačių Seinų, Aradnykų ir Suvalkų, kur nėra lietuviškų mokyklų, o lietuvių kalba dėstoma tik kaip papildomas, nepivalomas dalykas.

Iš viso renginyje dalyvavo 12 šokėjų grupių. Turėjo jų būti 13, bet, deja, negalėjo atvykti lietuvių vaikai iš Varšuvos. Varšu-

voje gyvenančių lietuvių vaikų jau keliolika metų visuomeniškai moko mokytoja Irena Aleksaitė.

Kiekviena šokėjų grupė atliko po du šokius, arba žaidimus. Žiūrovams, kurių susirinko keli šimtai, patiko visi šokėjai. Bet gal daugiausia plojimų gavo Punsko maži šokėjai, iš kurių jauniausiajam buvo vos treji metai, o vyriausias dar nelanko net pirmos klasės.

Renginio pabaigoje į sceną išėjo visi šokėjai ir kartu atliko lietuvių liaudies šokį „Kalevis“.

Koncerto rėmėjai pasirūpino, kad visi dalyviai būtų apdovanoti saldumynais.

Zivilė Makauskienė

Antroji vaikų tautinių šokių šventė Punske. Pasirodė šokėjai – Punsko Lietuvių kultūros namų sambūrio „Jotva“ šokėjai.

Mažiausieji Punsko Lietuvių tautinių namų sambūrio „Jotva“ šokėjai II vaikų šokių šventėje.

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1996 m. gegužės mėn. 23 d. 5

ir nepriekaištingai mainyti stilius tai rodo didelį muziko brandumą, išprusimą ir gilų stilių suvokimą.

Norėdamas įrodyti Debussy prancūzišką romantizmą, solistas nugrimzdo į visišką impresionistinę ramybę. Kompozitoriui neegzistavo mažoro sistema, kuri buvo naudojama muzikoj nuo septyniolikto šimtmečio. Jo ypatingai individualų harmonijos supratimą papildė viduramžių, rusiškos, skandinaviskos ir netgi kinietiškos dermės. Taip, kad jo muzikoje randasi naujas skambesio pasaulis: ritmas, dermių įvairumas, spalvingumas, niuansai, subtilūs harmonijos suderinimai. Koncerte skambėjo „Mėnulio šviesa“ („Clair de lune“) ir „Valsas“ („Valse“).

buvo tarsi kontrastas prieš prištai skambėjusią muziką. Šiuos impresionistinius kūrinius smuikininkas atliko nepaprastai jausmingai, su prancūzišką gracingumu.

Koncertą Čepinskis braviškai užbaigė Sarasate „Carmen“ Fantazija, kuri parodė ir atvėrė visas nepakartojamas ir neapibojamas solisto technines galimybes. Kūrinys buvo atliktas nepaprastai preciziškai ir tiksliai. Intonacija ideali. Buvo ryškiai jaučiamas ispaniškas charakteris, temperamentas. Po paskutinio akordo pasipylė nesibaigiančios ovacijos ir „Bravo!“

„Bravissimo“, šūkiai, kurie išreikalavo dar dviejų bisų: Dvora – Kreisler „Slavų šokis“ No. e-moll, ir pirmą kartą Juil-

liarde nuskambėjęs lietuviškas kūrinys, Balsio „Rečitatyvas ir Scherzo“ iš jo smuiko koncerto No. 2.

Šios kritikos nuomonėje, šis rečitalis buvo ne tik ypatingas tuo, kad pirmą kartą jaunasis kaunietis ir lietuvis pasirodė aukščiausiam lygyje garsiausioje pasaulyje Muzikos akademijoje, bet ir tuo pačiu susilaukė labai puikių atsiliepimų iš tu patių Juilliard studentų ir profesorių. Šis rečitalis buvo pavadintas – „Metų rečitalis!“ („Recital of the Year“). Mes linkime jaunajam artistui ir toliau taip garbingai garsinti Lietuvos vardą ir kopti į pasaulinio meno viršūnes.

Dr. Giedrė Kumpikaite

TOMO MANNO KULTŪROS CENTRAS

Nidoje, rekonstruotame vokiečių literatūros klasiko, Nobelio premijos laureato Tomo Manno vasarnamyje, atidarytas rašytojo vardu pavadintas kultūros centras. Jis saugos ir toliau puoselės T. Manno ir jo šeimos narių humanistinį palikimą.

Kultūros centrą atidaro Neringos miesto meras S. Mikėlis padėkojęs Vokietijos vyriausybei, kuri T. Manno vasarnamiui restauruoti skyrė 100,000 Vokietijos markių. Pirmieji klaidėdiečio architekto S. Manno ir jo brolių Kristiūnų statybos firmos pastangas išsaugoti vasarnamio autentiškumą.

A.†A. LEONARDAS PAULIUS PADLECKAS

Gyveno Montague, MI, anksčiau Clarendon Hills, IL. Mirė 1996 m. gegužės 20 d., 9 val. ryto, sulaukęs 72 metų. Gimė Lietuvoje, Panevėžio apskrityje, Raguvos miestelyje. Nuliūdę liko: žmona Romana Jonauskaitė, dukta Dalia Pauliūtė, sūnūs: Saulius, marti Mary, ir Tomas; brolis Vaclovas Padleckas, žmona Milda; svainis Vitas Jonauškas, svainė: dr. Regina Padleckienė, Milda Jonauskienė, Brigita Tamulionienė su vyru Pranu, daug dukterėčių ir sūnėnu, taip pat kiti giminės Lietuvoje ir JAV-bėse.

Velionis buvo brolis a.a. Henriko. Velionis pašarvotas ketvirtadienį, gegužės 23 d. nuo 4 iki 8 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St. Laidotuvės įvyks penktadienį, gegužės 24 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Vietoje gėlių prašoma aukoti „Lietuvos Vaikų Vilčiai“. Nuosirdžiai kviečiame giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidojimuose.

Nuliūdę: žmona, dukta, sūnūs, brolis ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus/Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 800-994-7600.

Ilgamėčiui sporto darbuotojui, sporto sąjungos tinklinio vadovui, LSK „Neries“ steigėjui, ŠALFAS garbės nariui

A.†A. ZIGMUI ŽIUPSNIUI

mirus, šioje liūdesio valandoje reiškiamo gilia užuojautą jo žmonai ŽIBUTEI, sūnui, dukterims, seserims ir visiems giminėms.

ŠALFAS centro valdyba:

Audrius Šileika
Mindaugas Lechnickas
Rimas Miečius
Algirdas Bielskus
Sigita Kraušauskas
Jonas Gustainis
Arūnas Čygas
Marius Gudinskis

Mylimam Tėveliui ir Brolėliui

A.†A. JONUI ARLAUSKUI

negrįžtamai iškeliavus, dukrai JANINAI MIKUTAI-TIENEL, jos šeimai ir artimiesiems reiškiamo gilia užuojautą

Vida Jankauskienė
Aldona Katinienė

X LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS PRISIMINIMAI

X Lietuvių Tautinių Šokių Šventės Organizacinis komitetas, jubiliejinės Šventės proga, pradeda platinti Šventės prisiminimus/suvenyrus. Suvenyrus galima užsisakyti iš anksto užpildžius ir prisiuntus Šventės būstinėn čia atspausdintą atkarpą. Prisiminimus/suvenyrus bus galima įsigyti asmeniškai Šventės Mugėje bei kituose Šventės renginiuose; tačiau suvenyrų kaina bus didesnė. Suvenyrų užsakymai priimami iki birželio mėn. 1 d.

SUVENYRŲ UŽSAKYMO ANKETA

.....Sagos/„Buttons“ (spalvotas logo) = po \$1.00
.....Kepuraitės/„Baseball caps“ (geltonos su juodu logo) = \$6.00
.....Krepšėliai/„Tote bags“ (lininis su spalvotu logo) = \$11.00
.....Krepšėliai/„Fanny packs“ (geltoni su juodu logo) = \$9.00
.....Sportiniai buteliukai/„Sports bottles“ (spalvotas logo) = \$6.00

MARŠKINĖLIAI/„T-SHIRTS“ (balti su spalvotu logo):

.....Small = \$12.00XX-Large = \$15.00

.....Large = \$12.00XXX-Large = \$15.00

.....X-Large

„LIMITED EDITION“ MARŠKINĖLIAI (balti su visų 10 švenčių spalvotais logo):

.....X-Large = \$25.00XX-Large = \$30.00

Persiuntimas: \$7.5 už kiekvieną užsąkytą suvenyrą.

Vardas/Pavardė _____

Adresas _____

Telefonas (-----) _____ Iš viso siunčiu: \$ _____

Čekius rašyti: X LITHUANIAN FOLK DANCE FESTIVAL
Siųsti: 2715 West 71st Street, Chicago, IL 60629

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Kun. Jonas Kuzinskas, Švč. M. Marijos Gimimo parapijos klebonas, pirmadienį, gegužės 27 – Memorial dieną Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse 10:30 val. ryto aukos šv. Mišias ir pasakys pamokslą. Po Mišių dalyvaus ir atliks religinę dalį prie Steigėjų paminklo vykiančiose mirusiųjų pagerbimo iškilmėse, jau daugelį metų ruošiamose Bendruomenės pasauliečių komiteto ir Kapų sklypų savininkų draugijos. Visuomenė kviečiama dalyvauti ir bendrai pagerbti visus mūsų tautos mirusius ir kovojusius už laisvę.

Kun. Mike Jakaitis, Chicago, IL, „Draugo“ laikraščio knygynė nusiipirko daug lietuviškų knygų. Nuosirdus aciū kun. Jakaičiui už apsilankymą ir savo spaudos įvertinimą.

Evelyna Oželienė, Lietuvos Vyčių Centro valdybos pirmininkė ir Martinus Geštautas, 36-tos Lietuvos Vyčių kuopos Čikagoje narys, yra pakviesti atstovauti Vyčiams gegužės 27 d., pirmadienį – Memorial dieną Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse vykiančiose visuomeninėse iškilmėse ir visuomenės vardu prie Steigėjų paminklo padėti vainiką, pagerbiant visus mirusius ir kovose už laisvę žuvusius lietuvius. Iškilmės, pradedamos Bendruomenės pasauliečių komiteto ir Kapų sklypų savininkų draugijos vyks tuoj po šv. Mišių. Visi Lietuvos Vyčiai ir visuomenė kviečiami dalyvauti.

Akt. Laima Šulaitytė-Day šiuo metu vaidinanti muzikineje komedijoje „Summer Stock Murder“.

x Už a.a. Irenos Pemkuvienės sielą antrųjų metinių progą šv. Mišių bus aukojamos Tėvų Jėzuitų koplyčioje šv. sekmadienį, gegužės 26 d., 11:15 val. ryto. Po šv. Mišių paminklo šventinimas Šv. Kazimiero liet. kapinėse.

(sk)

x TRANSPAK praneša: „Lietuvoje yra apie 15 tūkst. žmonių, sergančių lėtine degeneracine liga, kuri sužaloja klubo sąnarius“. Pinigai, siuntiniai ir komercinės siuntos į Lietuvą. Maisto siuntiniai. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL, tel. 312-436-7772.

(sk)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLO duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir priimanais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (312) 847-7747.

(sk)

„Draugo“ administracijai reikalingas lietuvis studentas, gerai nusimanantis apie kompiuterius, padėti suorganizuoti kompiuterines programas. Darbas pilną laiką vasaros atostogų metu, o iki atostogų tik dalį darbo valandų. Kreiptis į administratorių Igną Budrį „Draugo“ telefonu arba laišku.

X lietuvių tautinių šokių šventės pokyliui, įvykstančiam šeštadienį, liepos 6 d., 7 v.v., Hyatt Regency O'Hare viešbučio patalpose, bilietus galima užsisakyti, skambinant Irenai Kerelienei (vak. 708-361-4770) arba Sofijai Dziugienei (708-423-1681).

Dr. Vytautas Berenis, vilnietis kultūros istorikas, atvyko į Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą Čikagoje iš George Washington universiteto krašto sostinėje. Ten jis naudojasi keturių mėnesių stipendija iš MacArthur fondo vykdyti tyrimus tema „Valstybiniai santykiai XX a. 7-8 dešimtme. Lietuvoje ir Vakarų požiūris“ Šiai temai dabar duomenų ieško LTSC rinkiniuose. Vilniuje dr. Berenis yra kultūros istorijos skyriaus vedėjas Lietuvos kultūros ir meno institute. LTSC pirmininko prof. dr. Jono Račkausko ir Pasaulio lietuvių archyvo saugotojos Skirmantės Miglinienės globoje apgyvendintas centro mokslininkų svečių rezidencijoje, jis Čikagoje bus dar porą savaitių. Pasiekiamas tel. 312-434-4545 arba 312-436-8087.

Dr. Antanas Grina, finansininkas, neseniai grįžęs iš Lietuvos, kur Vilniaus universitete skaitė bankininkystės kursą, dalyvaus Lietuviškų studijų savaitėje Dainavoje. Birželio 27 d., ketvirtadienį, dr. A. Grina kalbės apie dabartinę Lietuvos bankų padėtį.

Tėvo dienos pietūs Pasaulio lietuvių centre Lemonte birželio 16, sekmadienį, apie 12:20 val., tuoj po pamaldų Pal. Jurgio Matulaičio misijoje. Pagerbėme motinas, pagerbime ir tėvus. Bus trumpa, įdomi programa. Stalus ar pavienes vietas reikia užsisakyti iš anksto. Rezervacija priima Aldona Palekienė 708-448-7436 ir Vilė Marcher-tienė 708-985-7216. Pietus ruošia ir visus kviečia PLC renginių komitetas.

Birutei Jasaitienei, JAV Lietuvių Bendruomenės Socialinių reikalų tarybos pirmininkei, paskirtos Korp! Giedros premijos įteikimas vyks birželio 9 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, po 11 v.r. šv. Mišių. Organizacijos ar pavieniai asmenys, norintieji laureatę pasveikinti raštu, prašomi tai atlikti šiuo adresu: R. Marcher-tienė – Korp! Giedros pirm., 38 W. 357 Foxwood Ln., St. Charles, IL 60175-6144.

Vincukas Olsauskas su mamyte motinos-vaiko renginyje „Žiburėlio“ mokyklėlėje, Lemonte.

RELIGINĖS MUZIKOS VAIZDAJUOSTĖ „SEKLYČIOJE“

Gegužės 8 d., trečiadienio popietė buvo skirta dainoms ir muz. Fausto Stroliaus atsisveikinamojo koncerto vaizdajuostei.

Pirmiausia programą vadovė Elena Sirutienė pakvietė F. Strolia dainų programai. Buvo išdalyti dainų tekstai su įvairiomis mūsų liaudies dainomis. F. Strolia sėdėjo prie pianino, ir muzikos garsai pripildė įvairiomis melodijomis „Seklyčioje“. Kadangi tos dainos visiems žinomos, tad ir visi dainavome dainas apie motulę sengalvėlę, apie žirgelį juodberelį, mergelę, belaukiančią berniuko. Taip bedainuojant, netruko prabėgti geras pusvalandis. O po trumpo pertraukos subraškėjo TV aparatas, ir mūsų žvilgsniui atsivėrė muz. Fausto Stroliaus religinio koncerto vaizdajuostė, kur Šv. Andriejaus bažnyčioje jungtinis choras, dalyvaujant Lietuvos Vyčių chorui su jų vadovu F. Strolia giedojo pasaulinės klasikinės religinės Bacho, Bethoveno, Mocarto ir kt. kompozitorių giesmes, o kita dalį sudarė angliškos populiariosios giesmės. Šalia suaugusių choro dar giedojo ir parapijos vaikų choras. Giesmės lydėjo orkestras. Kadangi muzikas Faustas Strolia išeina pensijon, tai buvo jo atsisveikinimo koncertas. Ši muzika visus labai paveikė, nes choras buvo puikiai paruošti. Taip netruko prabėgti valanda, po kurios plovimai ilgai nenutilo.

Mūsų programą vadovė nuosirdžiai dėkojo už tikrai puikų koncertą, už dainų pravedimą, nes visų dvasia buvo pakylėta nuo pilkos kasdienybės, ir visi pajutome tikrą dvasinį džiaugsmą bei muzikos meno grožį.

Po to visi buvo pakviesti pietų. Taip jaukioji nuotaičio užbaigė trečiadienio įdomią popietę.

Apol. P. Bagdonas

Čikagos skautų ir skaučių savaitgalinė iškyla – „Džimbore 96“, š.m. birželio 7-9 d. vyks dr. Leono ir Irenos Kriauceliūnų ūkyje, Lemont, IL. Skautai ir skautės nakvos dvi naktis, jaunesnieji skautai, esantys vieną naktį. Informacijas teikia tautininkai. Daugiau žinių ateinančios savaitės „Skautybės kelyje“.

Karolis Žukauskas, turintis du bakalaurų laipsnius (psichologijos ir anglistikos), baigęs Illinois universitetą, buvo Austrijos švietimo ministerijos ir Fullbright komisijos parinktas darbuotis Austrijos mokyklose kaip anglų kalbos mokytojų asistentas-ekspertas. Karolis yra baigęs Pedagoginį lituanistikos institutą ir įgijęs kvalifikaciją dėstyti lituanistinėse mokyklose. Lituanistikos tyrimo ir studijų centre redagavęs anglų kalba leidžiamų knygų tekstus. Sugebėjimai ne tik anglų, bet ir lietuvių kalboje bei europinės kultūros pažinimas jį išskyrė iš didelio skaičiaus JAV studentų, siekusių gauti šį įdomų darbą Austrijoje.

„VAKARAS KAUNO MUZIKINIAME TEATRE“

Taip buvo pavadinta vaizdajuostė, parodyta „Margučio II“ direktorių tarybos, kuriai pirmininkauja Marija Remienė, su-ruoštoje vakaronėje. Vakaronė buvo Jaunimo centro kavinėje, ir jos tikslas buvo surinkti lėšų „Margučio II“ paramai.

Buvo pasirinkta ši operetė ištraukų vaizdajuostė, nes dar visai neseniai džiaugėmės tais patiais solistais ir baletu šokėjomis operetėjų popietėje Maria aukšt. m-loje. Mums jie labai patiko, ir su jais užsimezgė gražaus draugiškumo ryšiai. Žiūrint filmą, matėsi ne tik vaizdai ekrane, bet gyvi žmonės, su kuriais daugelis susipažino, bendravo, dalyvavo jų nepamirštame atsisveikinimo koncerte ir norėjo juos dar kartą išvysti, išgirsti tas smagias operetėjų melodijas, pamatyti juos dar kartą šokant ir vaidinant, nors jau tik ekrane. Šią vaizdajuostę didžiuliame ekrane rodė Aleksandras Plėnys.

Vakaronę pradėjo Marija Remienė, pasveikindama operetėjų mėgėjus ir visus „Margučio II“ mėgėjus. Ji sakė, kad ateityje planuojama ir daugiau vakaronių šiai radijo programai paremti, nes tai yra ne pelno siekianti organizacija, kurioje dirba tik savanoriai. Jei pavyks sutelkti reikiama suma lėšų, „Margutis II“ stengsis ateityje vakaro programą prailginti iki vienos valandos.

Vaizdajuostėje šį vakarą matėme Franz Lehar'o operetę „Grafas Liuksemburgas“ ir „Linksmoji naivė“, Paul Abraham „Balius Savojėje“ ir Emerich Kalman „Cirko prince“ ištraukas.

Prieš akis atsiskleidė Kauno muzikinio teatro scena su gražiomis dekoracijomis kiekvienai operetėi. Su vaizdajuostėje matomomis operetėmis supažindino sol. Gediminas Maciulevičius, o paskiau žiūrovai džiaugėsi tų operetėjų ištraukomis.

Klausėmės puikių solo, duetų ir ansamblių ištraukų iš operetėjų. Žavėjome valais ir kitais šokiais, kuriuos atliko Kauno muzikinio teatro baletos šokėjos, Čikagoje žinomos „undinių“ vardu (iš K. V. Banaicio op. „Jūratė ir Kastytis“ pastatymo). Jos buvo gražios ir žavios kaip ir operos pastatyme ir operetėjų koncerte. O solistės ir solistai mus ir čia žavėjo ne tik savo puikiais balsais, bet ir puikia vaidyba. Girdėjome dainuojant Aušrą Cicėnaitę, Gediminą Maciulevičių, Danutę Dirginčiūtę, Violetą Sagaitytę, Mykolą Reikį, Benjaminą Želvį, Juozą Malikonį, Danielių Vėbrą ir kitus, kurių daugelį matėme Maria aukšt. m-loje scenoje ir kurių dainavimas taip visiems patiko.

Vaizdajuostė buvo 3 dalių, kiekviena – pusvalandžio ilgio. Keičiant vaizdajuostę, buvo pertraukėles, kurių metu žiūrovai užkandžiavo ir dalinosi išpužiais: vieniems labai patiko vaizdajuostėje matomos ilgesnės ištraukos iš operetėjų su puošniomis teatro dekoracijomis, kiti sakė, kad gyvų atlikėjų niekas neatstos!

Vakaronę užbaigė M. Remienė, padėkodama visiems atsilankiusiems. Skanūs užkandžius paruošė S. Daulienė, O. Norvilienė, V. Davilaitienė ir E. Oželienė. Žiūrovai dėkingi „Margučio II“ direktorių tarybai už malonias praleistas vakaras ir laukia daugiau tokių puikių vakaronių!

Aldona Šmulkštienė

Brighton Parko LB apylinkės valdyba per pirmininkę Salomę Daulienę paskukojo „Margučio II“ laidoms paremti 50 dol.

Naujas parašas prie Jaunimo centro gatvės – dabar jau oficialiai ji bus žinoma, kaip „Honorary Lithuanian Youth Center Drive“. Iškilmingo pakeitimo dieną (iš kairės) – Zigmas Mikuzis, Irena Kriauceliūnienė, kun. Juozas Vaišnys, S.J. Vaclovas Momkus ir dr. Leonas Kriauceliūnas.

IŠKILMĖS JAUNIMO CENTRE

Jaunimo centras džiaugiasi besikeičiančiu pavasariu ir naujų namų prižiūrėtoju Algium. Saulei beriant šiltus spindulius bandoma atgaivinti žiemos nuniokota žolė. Tai – skubus reikalas pagražinti Jaunimo centro išorę, nes numatomas didelis subruzdymas. Zigmo Mikuzio, Vaclovo Momkaus ir Juozo Kulio pastangomis, norima padaryti „perversmą“ 56-osios ir Claremont gatvėse. Pasitarus su 16-osios seniūnijos seniūne ir Cook County komisi-neriumi, buvo nuspręsta šias gatves pavadinti „Honorary Lithuanian Youth Center Dr“.

Šis iškilmingas gatvių pavadinimo „perversmas“ įvykis gegužės 11 dieną. Pavaišiniui susirinkusiems svečiams Jaunimo centro moterų klubas paruošė kavutę su pyragaičiais. Pyragaičius paaukojo „Racine Bakery“. Pasibaigus Lituanistinės mokyklos pamokoms, skautams atvykus į sueigą, atvykus lietuviškos visuomenės nariams, buvo prarasta gatvių pakeitimo ceremonija.

Šias iškilmes pradėjo Jaunimo centro administratorius, Zigmas Mikuzis, pakviesdamas pirmojo rajono Kongreso atstovą Boby Rush, kuris padėjo už suteik-

• 1885 m. birželio 19 d. iš Prancūzijos į New Yorko uostą atvyko „ypatinga viešnia“ – Laisvės statula.

tą galimybę pabendrauti, šiai įstaigai švenčiant 40 metų gyvavimo sukaktį. Taip pat pasidžiaugė, kad mato daug jaunimo, kurie yra auklėjami nepamiršti savo tėvų, protėvių šaknų. Jis taip pat paminėjo, kad Čikagoje esantis Lietuvos Garbės konsulas yra remtinas. Sakė, kad yra diskutavęs su Amerikos valdžios tarnautojais ir Lietuvos ambasada Vašingtone, kad šis Garbės konsulas galėtų išsilaikyti. Taip pat pabrėžė, kad jis remsiąs Lietuvos reikalus, jeigu tik jį bus kreipiamasi.

Sekanti kalbėtoja buvo 16-osios seniūnijos seniūnė Shirley Coleman, atvykusi su savo 9 metų dūklele. Ji išskėlė 40 metų senumo įvyki, kada atvykę lietuviai ir tėvai jėzuitai, suprasdami svarbą jaunimo auklėjimui, įkūrė šį Jaunimo centrą. Taip pat pabrėžė, kad lietuviai, pasinaudodami Amerikos garantuota laisve, sugebėjo įdiegti jaunimui Lietuvos praeities didvyrių žygdarbius, kalbą, papročius ir meilę tėvų bei prosenelių kraštui. Ji taip pat paminėjo, kad lygių teisių kovotojas Martin Luther King to paties siekė ir savo žmonėms. „Aš, matydama tiek daug jaunų žmonių, tikiu, kad bendradarbiaujant įvairių rasių žmonėms, pasiseks pamilti vienas kitą ir tuo prisidėti prie pasaulinės taikos išlai-

kymo“, kalbėjo Shirley Coleman.

Cook County apskrities komisionierius Joseph Moreno pasakė, kad jis nustebė, matydamas šiuos didingus ir gerai tvarkomus pastatus, nors ir praėjo jau 40 metų. Jis augo šioje apylinkėje ir dar vaikas būdamas stebėjo statybą, taip pat pabrėžė, kad Jaunimo centras dar ilgai veiks, jeigu visuomenė jį remia.

Čikagos kabelinės TV direktorius Nolan Roger pažadėjo pagražinti visą Claremont gatvę, taip pat gatvę, skiriančią automobilių stovėjimo aikštelę nuo Jaunimo centro. Taip pat leis statyti mašinų aikštelę, esančioje Claremont gatvės rytiniame šone.

16-osios Seniūnijos seniūnė pakvietė kalbėjusius asmenis, taip pat Vaclovą Momkų ir kun. Juozą Vaišnį, pirmąją JC administratorę Ireną Kriauceliūnienę, Juozą Kulį, Zigmą Mikuzį ir, stebint jaunimui bei gausiai susirinkusiems visuomenės nariams, įteikė gatvės pavadinimo lentą, kurioje buvo užrašyta „Honorary Lithuanian Youth Center Dr“.

Be aukščiau paminėtų asmenų, iškilmėse dalyvavo dr. Leonas Kriauceliūnas, Teodoras Blinstrubas, Juozas Masilionis su žmona, Juozas Žygas, Peteronienė ir kiti lietuviai, kuriems rūpi šio Lietuvių centro išlaikymas tolimesnėmis kartoms.

Administratorius Z. Mikuzis dėkojo lituanistinės mokyklos direktorei Dovilienei, Pedagoginio instituto vedėjai Peteronienai, skaučių vadovams – Marytei Utz ir Danai Mikuzienei, jų skautų vadovui dr. A. Pauliui, Andriui Utz – skautų vadovui, mokytojams, mokiniams, skautams ir lietuviškos visuomenės nariams už dalyvavimą šiame renginyje.

Ant. Pauzulis

Mickey Petroschius (Petrošienė) gerai pažįstama buvusiems ir esantiems Švč. M. Marijos Gimimo parapijos gyventojams, nes ji kelis dešimtmečius sėkmingai darbavosi šios parapijos pradžios mokyklos raštinėje, taip pat buvo veikli Lietuvos vyčių organizacijoje, daug prisidėjo prie visos parapijos veiklos. Nuo šių mokslo metų pabaigos ji išeina į pensiją, ta proga ruošiamas Mickey Petrošienei pagerbimas ir su ja pabendraujamas šį sekmadienį, gegužės 26 d., tarp 10 r. ir 12 val., parapijos salėje. Visi, kurie turėjo laimės dirbti su Mickey ar patirti jos nenuilstamas paslaugas mokyklos raštinėje, kviečiami užsukti į parapijos salę ir su ja praleisti valandėlę.

Jauniasias mūsų jaunimėlis iš Čikagos lit. mokyklos, veikiančios Jaunimo centre.

Nuotr. Vl. Žukausko